

Азизлар, адолатли, меҳр-оқибатли бўйайлик!

ИШОНЧ

5

1992
йил
3 февраль
(44)

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг хафталик газетаси

Юз сатр дил сўзи

ИНСОННИ МЕХР САҚЛАЙДИ

Меҳр-оқибат муҳаббат сингари фоний дунёниг боқийлиги, уни ҳар бир кўнгил қайтадан янгилаб туради. Шу боис инсон яралгандан бўёнг ўнинг қалбида яшаб келаётган.

Баъзи мўтабар қаринларимиз афсусланиб, одамлар орасидан меҳр-оқибат кўтарилиб бораётни деб қўшишади. Бу ҳақ гап. Одамзот ақлий мушоҳада юрита бошлигандан бери яшаб келаётган ворисий мерос — меҳр-оқибат энди нега биздан қочяпти? Бу дунёда кўп нарсадан воз кечиш мумкин, лекин инсоннинг уни ўзга жонзотдан ажратиб турдиган фазилати — меҳр-оқибатдан бир зумда кўз юмиб ёки қўл силтаб кетиши мумкин эмас.

Меҳру оқибат нега энди керак бўлмай қолди? Бунинг албатта, ўзига хос сабаблари бор. Назаримда ҳозир шундай бир муҳит юзага келди, бундай муҳитда гўё меҳр-оқибат ортиқча бўлиб қолгандай. Оқибатсизлик иллатининг социал илдизи одамлар орасида табақаланишинг кучайланлигидадир. Одамларнинг ахлоқсиз, матънавий қашшоқ, меҳр-оқибатсиз бўлиб боришига ҳар қачон жамият сабабчи бўлади ва бундан ҳамиша ўзи қийналади.

Жамият тарозисининг мувозанати айнан шунда бузилади.

Шу ўринда бир ривоят ёдимга тушади. Аллоҳ Одам атога ақлни, шармни, меҳрни ва сабрни юборибди. Одам ато ақлни бошга, шармни кўзга, меҳрни кўнгилга, сабрни қоринга жойладди. Сўнгра эса ўлимни, тамоқни, ҳурсни, нафсни юборибди. Шунда Одам ато уларга мен сизларни қайга жойлайман, сизнинг жойингиз қайдадир, дебди. Ўлим айтибдики бошингиздадурман. Шунда ҳазрати одам айтибдики, бошимни ақл эгаллади, сенга жой айқ. Ўлим келса ақл кетар, дебди шунда ўлим. Тортишув яна давом этибди. Тамоқ айтибдики жойим кўзингиздадир, қачонки мен келсан, шарм жой бўшатади. Шунда ҳурс дебди: жойим кўнглингиздадир, қачон мен келсан, меҳр қочар. Нафс дебди: жойим қориндадур. Ҳар қачон мен келсан сабр қочар. Қиссадан ҳисса шуки, қачонки, ҳурс инсон кўнглидан жой олса, меҳр-оқибат йўқолади.

Одамлар, келинг биз бир-биримизга қалбан яқинлашайлик. Бугунги иктисолий танг шароитда ҳаммамиз бир-биримизнинг меҳримизга ташнамиз, ахир!

Инсонга сафсатабозлигу сиёсат эмас — Меҳр керак! Аёлга баҳайбат дастгоҳу кетмон эмас — Меҳр керак! Болага кўп қаватли муҳташам етимхона эмас —

Меҳр керак!

Оролга пул, лойиҳа-ю ваъдалар эмас — Меҳр керак! Жамиятимизни ҳар қандай инқироздан, талофотдан фақат меҳр сақлайди. Ота-боболаримиз, она-момоларимиз бир-бирларига оқибатли бўлиб яшашибган. Чунки одамни меҳр сақлайди, фақат меҳр сақлайди. Бошқа нарса эмас!

Абдурасул МУРОДОВ

Хабарлар мағзи

● УЗБЕКИСТОН Республикаси худудида Навоий вилояти тикланди.

● УЗБЕКИСТОН Республикаси Президенти ҳоқимликка тайинлаган: Едгоров Дамир Солихович—Бухоро вилоятига; Ралиф-

алиев Бургутали — Намангандаги вилоятига; Айдаркулов Абдухолик Абдурахмонович — Навоий вилоятига; Жуманиёзов Маркс — Хоразм вилоятига; Хидиров Темир Пўлатович — Қашқадарё вилоятига ҳоким этиб сессияда сайландилар.

● «УЗБЕКИСТОН Республикаси ташқарига товар-моддий бойликларни олиб чиқиб кетишнинг

белгиланган тартибини бузганлик учун жавобгарлик тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши қарор қабул қилди.

● УЗБЕКИСТОН Республикаси Президенти «Ўзбекистон миллий авиа-компаниясини ташкил қилиш тўғрисида» фармон берди.

*

● УКРАИНАДА Дехонлар партияси тузилди.

● ТУРКМАНИСТОНДА Мудофаа ишлари вазирлиги ташкил этилди.

● ҚИРГИЗИСТОНДА ҳар шиша ароқ нархи 85 сўм бўлди. Шунинг эвазига уни ва нон анча арzonлашди.

● СОКОТО амирлигининг кенгаши Нигериянинг Ското штатидаги маҷитларнинг барча имомлари жума Намозида ваъзхонлик қилиш хукукини олиш учун имтиҳон топширишлари ҳакида қарор қабул қилди.

● КУБА маъмурлари «аксилинқилобчилар билан алоқа қилганлик» учун испан журналисти С. Арокани мамлакатдан чиқариб юбордилар.

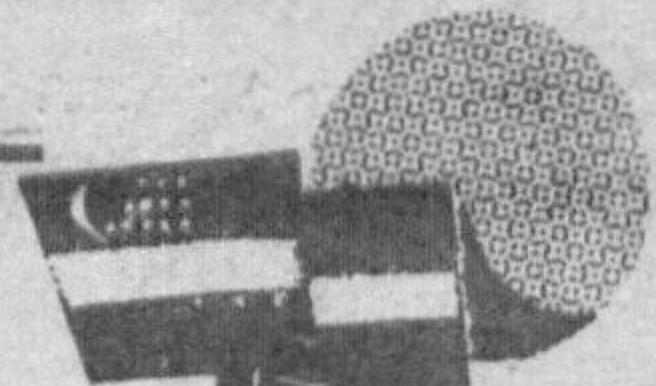
ОЛИЙ МАҚТАБ ЯНГИЛИКЛАРИ

Тошкент. Республикада биринчи марта Тошкент Давлат техника дорилғунунининг электрон асбобсозлик факультетида экологик максадлар учун мўлжаллангай асборларни ишлаб чиқиши, тайёрлаш, улардан фойдаланиш ва сервис хизмати кўрсатиши билан шугулланувчи мутахассислар тайёрлашга киришилди.

Экспериментал аэрокосмик асбобсозлик махсус конструкторлик бюроси факультетининг ўкув ва амалий машғулотлар ўтказиладиган базасига айланди.

Суратда: «Электрон-хисоблаш воситалари ишлаб чиқиши ва улар технологияси» кафедрасининг мудири Собир Ортикович Иброҳимбеков билан талаба Нодира Назарова.

Сураткаш С. ВЕЛИЧКИН (ЎзТАГ фотохроникаси)

Дүстлик ришталари уланди

Ўзбекистон Республикаси ўз мустакиллигини тантанавор равишда эълон қилигина колмай, балки уни амалда намоён килиш учун интиломкода. Шу асосда, мамлакатлар ўртасидаги ўзаро алокалар, борди-келдилар ривожланмоқда. Куни-кечада республикамизда Ироил Умумий меҳнат Федерацииси (Гистадрут) делегацияси аъзолари меҳмонимиз бўлди.

Делегация аъзолари — Гистадрут Меҳнат партияси фракциясининг раҳбари Геор Эйни ва Гистадрут Олий судининг аъзоси Арон Вольфович республикамизнинг бир катор хўжаликлирида ва Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациисида бўлдилар, ишчи ва колхозчилар, зиёлдиларнинг вакиллари билан учрашиб, сұхбатлашилар. Шунингдек, Тошкент, Самарқанд, Бухоро шахарларининг диккатга сазовор жойларини, тарихий ёлгорликларини бориб кўрдилар.

Делегация аъзолари Тошкентдан жўнаб кетиш арафасида «Ишионч» мухбирининг саволларига жавоб бердилар:

— Геор Эйни ва Арон Вольфович жоноблари, жонажон Ўзбекистонимизга хуш кўлиблизилар. Сизлардан, энг аввало, Ўзбекистонда юз берётган хозирги ўзгаришларни қандай баҳолайсизлар, деб сўрамокчи эдим.

Арон Вольфович:

— Хар бир халқ ўз тақдирини ўзи хал килишга интилади. Жаҳонда жуда кўп мамлакатларда Сизларда бўлган вазият рўй берган. Аммо ҳаммасида ҳам ахвол ўнгланиб кетган. Факат бирда тезрок, иккинчисида секинрек.

Геор Эйни:

— Биз бунақасини кўп кўрганмиз. Ўзбекистонда юз берётган воқеалар хар бир мамлакатда юз бериши мумкин. Мана Сизлар мустакил бўлдинглар. Буни чин қалдан табриклиймиз.

— Ўзбекистон ва Ироил касаба уюшмалари ўртасидаги дўстона алокаларнинг ривожланиш истиқболларига қандай карайсизлар?

Арон Вольфович:

— Биз давлат курилиши бобида узок вакт гаплашишимиз мумкин. Ҳаммамизни каноатлантирадиган кунлар узок эмас, бугунги кунни хали якинда ҳам эслаб юришса ажаб эмас. Буни, масалан, Ироил социалистик партияси раиси Геор Эйнининг ўзи ҳам тан олиши мумкин.

Геор Эйни:

— Ха, Ироил жаҳонга яхши намуна берди. Ривожланиш борасида бизда эришилган ютуқлар кўпгина мамлакатлар учун намуна бўла олади.

Арон Вольфович:

— Шу маънода Тошкент ва Тель-Авив ўртасида ҳаво ўйли очилиб, келгуси хафтадан бошлаб ҳар иккала пойтахт ўртасида самолёт катнови ўрнатилса, маҳсадимизга эришамиз. Бунинг устига дипломатик алокалар ҳам ўйла қўйилиб қолса яхши бўлур эди.

ҚУЛАЙ иш шароити яратилган, техника ҳавфесизлиги таъмилиланган ёки яшаш ҳуқуқи кафолатли бўлган жойда ишлаб чиқариш ривожланади, меҳнат унумдорлиги ортади. Ағеуслар бўленини, ҳамма раҳбар ҳодим ҳам бу оддий ҳақиқатини тўла тушуниб етмаянти. Бинобарин, касаба уюшмаларининг асосий вазифаси меҳнаткашлар ҳуқуқини ҳимоя қилишидан, ишлаб чиқариша қулай шарт-шароит яратишдан, баҳтесиз ҳодисаларнинг олдини олишдан, жароҳатланганлар ва уларнинг оиласарини эса моддий қанишоқланишидан сақлаб қолишдан иборатди.

Наманганд вилояти касаба уюшмалари кенгашининг бош техника инспектори Мирзараҳмат Отажонов билан сұхбатимизда шу фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Айрим ташкилотларнинг мутасаддилари факат режа кетидан кувиб меҳнатчи учун қуайликлар яратиш, энг

да 2 киши жароҳат олди. Задарё районининг «Наманганд» давлат хўжалигига, «Ўзбекгаз»га қарашли 2-механизациялашган кўчма корхонанинг Ҳаққуловод участкасида носоз транспортни бошқарини натижасида хайдовчилар ҳалок бўлди.

Яна бир қонунеиз ҳаракатлар юз берганлигини таъкидламаслик мумкин эмас. Айрим жойларда, ҳатто дам олиш кунлари ҳам иш ташкил этиши одатта айланмоқда. Бу кунларда тартиб-интизом ва техника ҳавфесизлигининг оддий талабларига риоя қилмаслик оқибатида кўнгилсизликлар келиб чиқмоқда.

Фожида ва шикастланишилар таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, ҳалок бўлганлар ва жароҳатланганларнинг 40 фоизидан кўпроги 30 ёшгача бўлганларнишчилар ва мутахассисларни ташкил этиди. Бу эса улар ҳали етарлича билим ва таърибага эга эмасликларидан далолат беради. Шу билан бир қа-

ПУЛДА ЖОН АЗИЗ

муҳими, унинг ҳәёти ҳавфесизлигини сақлашни унтишиб қўймоқдалар.— деди сұхбатдошим. Кўпинча касаба уюшмалари бу ҳолатларга қатъий туриб баҳо бермантилар. Сўзимнинг исботи учун далиллар келтираман: 1991 йилда вилоятдаги давлат корхонаси ва хўжаликларда 120 дан ортиқ жароҳатланиш содир бўлди. Ана шу жараёнда 16 та ўлим юз берди.

Чунончи, 21 февралда Ўйчи районидаги «Ленин йўли» колхозида ёғоч тилиш дастоҳида тўсик йўклиги туфайли З боланинг отаси С. Охундадаев ҳалон бўлди. Орадан бироз вақт ўтгач, шу хўжаликнинг ўзида барг кесини найтида дараҳтдан йиқилиб оиласави нудрат аъзоси вафот этди. Ез бонларидан яна шу район «Гулистон» давлат хўжалигига гўзага ишлов берётган ўсмир трактор остида қолди.

Ачинарлиси шундаки, бу фожиалар район раҳбарларини безовта қилмади. Касаба уюшмалари эса тегишил баҳо бермадилар. Оқибатда фожи қайтариливерди. Умумий овқатланиш корхонасида қарашли муз-қаймоқ цехида ишга кирганига ҳафта тўлмаган, армия хизматини эндиғина тугаллаб келган 20 ёшли йигит электр токидан вафот этди.

Худди шундай воқеа Тўракўргон район электрлаптириш тармогида ҳам содир бўлди. Иш бажариши маҳалида техника талаби қоидаларига амал қилинмади. Совуққонлик оқибатида электр тармоқлари кичик станцияси-

торда 40 фоиздан кўпроги 40 ва ундан каттароқ ўнда бўлиб, техника ҳавфесизлиги қоидаларидан дурустроқ ҳабардор эмаслар. Касаба уюшмалари ташкилотлари эса маъмурият билан тузилган шартномаларда бу борада қўзда тутилган тадбирларга амал қилинишини вақтида назорат қилиб бормаятилар. Бундан ташқари, маъмурият билан ҳамкорликда ўз ҳуқуқларидан фойдаланиб инженер-техник ходимларни, иничиларни меҳнат мухофазаси юзасидан маъсулитини ошириш чораларини қўрмаятилар. Мавжуд тартиб-интизом жарималарини қоида бузарларга нисбатан қўлламаятилар. Энг зарур бўлган моддий жавобгарликка тортиш усулини жорий этмаятилар.

Агар келгусида касаба уюшмалари омма манфаатини чинакам ҳимоячиси, гамхўри бўлиб қолишини истасак бундай ҳолатларда тегишил тадбирларни белгилашмиз керак. Шикаст кўрган ёки вафот этган фуқаро оиласининг ижтимоий ҳимояланиши учун қураш олиб бормоғимиз ҳам фарз, ҳам қарзидир. Зероки, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 21-моддасида кўрсатилганидек ҳар бир ишловчига ташкил берхатар меҳнат қилиши учун етарли шароит яратиш доимо диккат марказимизда туриши керак.

Сұхбатдош: О. ЖУМАНАЗАРОВ
Наманганд вилояти касаба уюшмалари кенгашининг матбуот маркази мудири.

Самарқанд шахридаги позабзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг 6 цехи жамоаси ҳар ойда ўн минг жуфтга якин оёқ кийими ишлаб чиқаришга эришашти. Цехда янги йилнинг биринчи ойи иш кунлари ҳам унумли бўлаяти.

Суратда: Илғор ишчи Фотима Фозилова иш устида
Сураткаш Жўра БОБОРАҲМАТ.

ТАЛАБАЛАР ТАЪМИНО-ТИГА ЭЪТИБОР

Бухоро касаба уюшмалари кенгашини раёсатининг кавбатдаги мажлисида ҳархонолар муносабати билан талабаларга кўрсатиладиган шошилмич ёрдам чораларига оид маслихатида.

Бундан олдинроқ ҳалқ депутатлари вилоят кенгашини ижроия қўмитаси қарори билан талабалар ўртасида иш олиб бориш бўйича комиссия тузилган эди. Комиссияга талабаларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганиш ҳамда қондириш, ёшларни социал ҳимоялаш тадбирларини ишлаб чиқиш, алокида қобилятили талабаларни моддий жиҳатдан кўллаб-куватлаш учун маблағлар излаб топиш, ёшларнинг ўқуви ва турмуши билан мунтазам қизиқиб бориш топширилган эди. Раёсат қарори билан шу комиссия таркибига вилоят касаба уюшмалар кенгашини раиси Ш. К. Хайруллаев ҳам тавсия этилди.

Раёсат мажлисида вилоят касаба уюшмалари кенгашининг, талабалар ўртасида иш олиб борувчи комиссия тузилди. Унинг таркибига кирган тармок касаба уюшмалари вакиллари меҳнаткашларни маънавий камол топтириши, хотин-қизлар ва ёшлар бўйича тузилган комиссиялар аъзолари билан ҳамкорликда иш олиб борадилар.

Мажлисида ота-онасиз, оиласи талабаларга ва кўп болали оиласининг фарзандларига моддий ёрдам кўрсатиш, шунингдек, талабалар ошхоналарида таомлар нархини арzonлаштириш мақсадларида ишлатиш учун вилоят касаба уюшмалари кенгашини 100 минг сўм акратишга қарор қилди. Вилоят касаба уюшмалари қўмиталарига ҳам шундай имкониятларни излаб топиш топширилди. Дастанки маълумотларга қараганда бу қўмиталар жами 335 минг сўм акратишга қарор қилдилар.

Берилган тавсияларга мувафиқ талабаларга санаторий-курортларда даволаниш, дам олиш ўйларида ҳордик чиқариш, санаторий-профилакторийларда саломатликларини тиклаш учун йўлланмалар белуп бериладиган ҳамда йўлкиралари тўланадиган бўлди. Корхоналар ҳисобидан ўқишга юборилган талабаларнинг стипендиялари бундан бўён шу корхонада ишлаётган ишчиларнинг ўртача маошидан кам бўлмайди.

Вилоят касаба уюшмалари кенгашини олий ва ўрта маҳсус ўқув юртлари ҳузурида нон маҳсулотлари билан савдо қилювчи қўшимча шаҳобчалар очиш, ётоқхоналарда арzonлаштирилган баҳоларда машиш хизмат кўрсатишни ташкил этиш, талабаларнинг автобус ва электр транспортида юришлари учун имтиёзли тарифни белгилаш чораларини кўради. Бу тадбирлар Республика Президенти фармонларини бажариш йўлидаги амалий қадамлар бўлади, албатта.

Касаба уюшмаси ҳәётى

ИШОНЧ

Зиналардан бир-бир түшиб келәтган Мөхри холани күриб Ҳабибаон дарров унинг йўлига пешвуз чиқди.

— Ассалому алайкум ая, яхшимисиз, нега хафароқ кўринаясиз? Қани юрингчи, ичкарига кирайлик-чи. Ҳабибаон аяни қўлтиқлаб хонасига олиб кирди. Уни юпатар экан хафалиги боисини аста сўради. Ая дардни кимга айтишни билмай турган эканни дилидаги бор гапни тўкиб солди.

— Бу нима кўргилик ахир, пулинга ширинлик топилмаса. Невараларим қанд, шакар деб ҳоли жонимга кўйишмаяти. Дўконда йўқ эмиш, келмаётганиши. Кимга арзи додингни айтсанг, йўқ бўлса қаердан олайлик, дейди. Раис бува ҳам ҳозир шу жавобни қилди. У савдо идораларигасим қоқиб ҳам кўрди. Яқинда дўконларга келармиш, сероб бўлиб кетармиш. Қайга борсанг шу жавоб. Кутаверуб тоқатимиз ток бўлди-ку ахир, қизим.

Ҳабибаон аяга «мен ҳозир» деди-да, ташқарига чиқиб кетди. Яна дарров қайтиб меҳри холага ттсалли беришга ўтди.

— Тўпла тўғри ўзимга учрайвермабисизда, раис буванинг бошида мингта ташвиш бўлса...

— Тўрақул иним ҳар қанча банд бўлса ҳам менга қайшиади, айтдимку савдо идораларига сим қоқди, деб. Умридан барака топсин. Йўқ нарсани топиб бериш қийин эканда.

Шу пайт Ҳабибаоннинг шоferи қоғозга ўроғлик бир тугунчани олиб кириб стол устига кўйди. Ҳабибаон тугунчани очиб унинг ичидаги иккича шакарни аяга узатаркан:

— Мана шу билан невараларингизни юпатиб турасиз энди, яқин кунларда сероб бўлиб қолиши аниқ. Мен ҳам савдо идоралари раҳбарлари билан гаплашиб келганман, деди.

— Йўқ, йўқ, олмайман. Юртнимга бўлса биз ҳам шуда. Мени уялтирма, қизим.

— Бизнинг уйда бор экан, шундай кунда бўлашиб турсак нима қилибди? Олмасангиз мен қаттиқ хафа бўламан. Сиз ва сизга ўхшаганларнинг арзи додини тинглаш ва најот кўрсатиш асосан менинг зиммамга юклатилган. Мен бегона одам эмасман. Олаверинг. Ҳўш, яна қанақа арзингиз бор?

— Ҳимматинг раисникидан ўтиб тушдику, идорага неча бор келган бўлсан билмаган эканманда дардга малҳамлигингни.

Меҳри ая Ҳабибаоннинг мурватини шунчаки раҳмдиллик, деб ўйлаган экан. Билса у колхоздаги барча каттаю кичикнинг турмушига даҳлор ишнинг асл мутасаддиси экан. Бошида бутун эллининг ташвиши. Бунинг устига пахта, чорва, таъминот... Меҳри ая бир зум ўйлаб сабри чидамай

Ҳабибаонни безовта қилганидан уялди.

— Арзни тинглаб, манавини еб туринглар, деб овутиш билан шу битмайди, — деди жамоа ҳўжалиги касаба уюшмаси қўмитаси раиси Ҳабибаон Мирзаева мен билан сұхбатда, — Меҳнат аҳлиниң социал ҳимояси арзимаган нарса билан арчининг оғзига уриш эмас албатта, бу болага ҳўрз қанд тутиб овутиш тар ерда пахта етишириб, гек билан тенг. Лекин гоҳиде шуни таридан 40 центнердан ҳосил қўллаш ҳам керак экан. Ҷумладан Мусур

нига 7000 тонна пахта сотди. Гектаридан 28 центнердан хирмон кўтарилиди. Ҳўжаликда тўла оиласи 634 оила пахтани, маккани, ғалла, сабзавот, мева ва бедани етишириш юзасидан пудратни йўлга кўйиб қувончли ютуқларни кўлга киритдилар. Айрим оиласи ҳимояни арзимаган нарса билан арчининг оғзига уриш эмас албатта, бу

мон Мингяшаров оиласи 6 гектардан 85 тонна шоли етиширилди. Ҳар бир ишловчи ҳисобига 100 килограммдан бўғдой тақсимланди. Янги қурилган тегирмон билан обжувоз аҳолига хизмат қилаяпти.

Ҳамма соҳа муваффақиятли яқунланди. Президент фармонига биноан режадан ташқари етиширилган пахта билан пилланинг ва режадагисининг беш фоизини ҳўжаликнинг ўзлари сотиш ҳуқуқига эга бўлганлиги айни мудда бўлди. Чунончи етиширилган пахтамиздан 1000 тоннасини, пилламизнинг 10 тоннасини хорижий мамлакатлар билан ташқари иктисадий алоқалар Каттақўғон райони

Ассоциацияси орқали чет элларга сотиш имкониятига эгамиз. Мақсадимиз замин соҳибининг таътўқ ва бадавлат яшашини таъминлашдан иборат.

Уюшмамизнинг 40 та бошланғич ташкилоти ўз сафларига бирлашган касаба уюшма аъзолари манбаатларини ҳимоя қилинганда фаоллик кўрсатмоқдилар. Ийл давомида дала шийлонларида иссиқ овқатни ташкил этдилар, болалар ва оналар саломатлигини сақлашда профилактик ишларни кенг кўламда олиб бордилар. Даромаднинг 40 фоизини иш ҳақига тақсимлашда чалкашликка йўл қўйимаслик учун ҳисоб-китоб ишларини назорат этиб келмоқдалар. Ёш болали оналарга нафакаларни ўз вақтида берилишини таъминлаштилар. Ёш болали оналарнинг иш соатлари ва меҳнат минимумлари қисқартилган. Уларни ишдан бўшатишга қўнунга асосан йўл қўйилмайди.

Меҳнаткашларнинг саломатлигини мустаҳкамлашда ҳўжаликдаги 50 ўринли санаторий-профилакторий катта ўрин туати. У қишин-ёзин мунтазам ишлаб турибди. Бундән ташқари 4 та тиббий хизмат пункти, қишлоқ шифохонаси, 80 ўринли хотин-қизлар консультацияси ахоли хизматида. Тани соғлиқ-туман бойлик деганларидек, ҳўжалик жамоаси саломатлигини қўриклиш унинг бойлигини ошириш деган гап. Қиши фаслида бир неча киши сайру саёҳатга, санаторий-курорт ва дам олиш ўйларига ҳордик чиқаргани, саломатлигини мустаҳкамлагани жўнаб кетдилар.

Янги йилда деҳқончилик ишлаб чиқаришини янги куч, янги қувват билан бошлаш тараддуидадимиз.

Тоҷибий АЛИМОВ
Самарқанд вилояти.

Ҳиммат

Тошкентдаги «Инвариант» Совет-Америка қўшма корхонаси жамоаси яқинда 179-мактаб ўқувчиларига 5000 сўм пул совгаси топшириди. Бу совга уруш ветеранлари ва почор оиласарнинг фарзандларига 200 сўмдан улашилди.

Бундан ташқари корхона ўз ҳисобидан 250 ўқувчини ёш томошабинлар театрида бўладиган концерта тақлиф қилиди. Яна 10 минг сўм пул мактабни таъмирлаш учун берилди.

Гулнора ЖЎРАБОЕВА,
179-мактаб ўқитувчиси.

Андижон, Наманган, Фарғона, Ҳўжанд, Жалолобод ва Ўш вилоятлари касаба уюшмаларининг ҳамкорлик юзасидан тузган шартномалари ҳаётга тадбиқ этила бошланди. Яқинда деҳқончилик саноати маҳмуми ходимлари касаба уюшмаси Наманган вилоят қўмитаси раисининг ўринбосари Муборак Усмонова бошчилигидаги шу тармоқ касаба уюшмаси ходимлари андижонлик ҳамкаслари ҳузурида бўлди-

МЕХР – ИККИ ҚЎЗДА

Касаба уюшмалари Андижон вилоят қўмитасицинг раиси Мансур Султонов меҳмонларга қўмитанинг шу кунлардаги ишлари тўғрисида ганириб берди. Наманган вилояти районлари касаба уюшмаси қўмиталарининг раислари, вилоят қўмитаси бўлимларининг мудирлари ва

бошқа мутахассислар андижонликлар инини зўр қизиқш билан ўргандилар. Уларга вилоят қўмитаси ва район қўмиталари қошида ташкил этилган иш билан бандлик жамгармаси, «Таянич» сугурта жамгармаси ва бошқа кўплаб кичик корхоналар илиш мажбутиларни мустаҳкамлашдаги масъулиятини ошириш тўғрисида янги режалар белгиладилар. Улар тез-тез қўришиб, маслаҳатлашиб турishга аҳдлашилар.

(Ўз мухбиримиздан)

УНУМДОРЛИК ОШДИ – МАОШ ОШДИ

Фабрикамизда кейинги иккى ой мобайнида унумдорлик иккى баравардан зиёд юксалди. Бу бозор иктисиди шароитида жамоанинг чуқур иктисидий инқироздан чиқиб кетиш ўйуни ахтараётганлиги самарасидир. Унумдорликнинг ортиги билан ишчи-хизматчилар ва инженер-техник ходимларни бозор муносабатлари келтириб чиқиб кетганлиги саломатлигидан ошади. Чунончи иктисиодий алоқалар Каттақўғон райони Ассоциацияси орқали чет элларга сотиш имкониятига эгамиз. Мақсадимиз замин соҳибининг таътўқ ва бадавлат яшашини таъминлашдан иборат.

Уюшмамизнинг 40 та бошланғич ташкилоти ўз сафларига бирлашган касаба уюшма аъзолари манбаатларини ҳимоя қилинганда фаоллик кўрсатмоқдилар. Ийл давомида дала шийлонларида иссиқ овқатни ташкил этдилар, болалар ва оналар саломатлигини сақлашда профилактик ишларни кенг кўламда олиб бордилар. Даромаднинг 40 фоизини иш ҳақига тақсимлашда чалкашликка йўл қўйимаслик учун ҳисоб-китоб ишларини назорат этиб келмоқдалар. Ёш болали оналарга нафакаларни ўз вақтида берилишини таъминлаштилар. Ёш болали оналарнинг иш соатлари ва меҳнат минимумлари қисқартилган. Уларни ишдан бўшатишга қўнунга асосан йўл қўйилмайди.

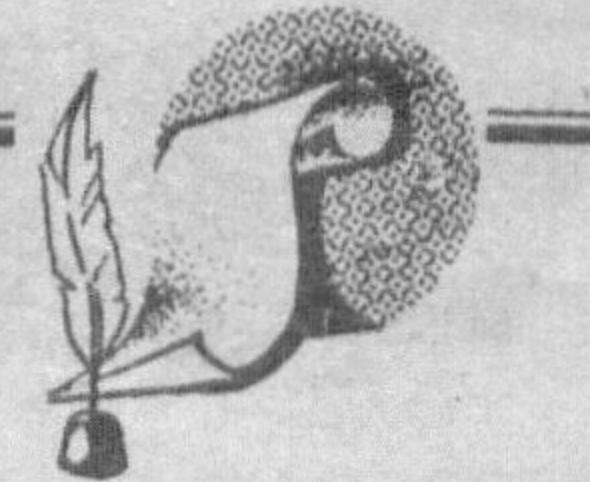
Меҳнаткашларнинг саломатлигини мустаҳкамлашда ҳўжаликдаги 50 ўринли санаторий-профилакторий катта ўрин туати. У қишин-ёзин мунтазам ишлаб турибди. Бундән ташқари 4 та тиббий хизмат пункти, қишлоқ шифохонаси, 80 ўринли хотин-қизлар консультацияси ахоли хизматида. Тани соғлиқ-туман бойлик деганларидек, ҳўжалик жамоаси саломатлигини қўриклиш унинг бойлигини ошириш деган гап. Қиши фаслида бир неча киши сайру саёҳатга, санаторий-курорт ва дам олиш ўйларига ҳордик чиқаргани, саломатлигини мустаҳкамлагани жўнаб кетдилар.

Янги йигирив машиналарида ҳозиргидан иккى маротаба кўп илчиқарилмоқда. ППМ маркази янги йигирив машинасининг бир комплекти соатига 120 килограммгача илчиқарияти. Ана шуларнинг ҳисобига фабрикада маблаглар тобора кўпайиб бормоқда. Ойлик маошларни оширишнинг қўшишча имкониятлари яратилмоқда. Оддинги ойларда энг яхни ишчилар 1800-1900 сўм ва ундан ҳам кўпроқ маош олдилар. Шу кунларда ўн учинчи, тунг пайтларда ишлабланларга эса ўн тўртинчи маошлар тўлашга тайёр гарлик кўрилмоқда.

Ана шуларнинг ҳисобига фабрикада маблаглар тобора кўпайиб бормоқда. Ойлик маошларни оширишнинг қўшишча имкониятлари яратилмоқда. Оддинги ойларда энг яхни ишчилар 1800-1900 сўм ва ундан ҳам кўпроқ маош олдилар. Шу кунларда ўн учинчи, тунг пайтларда ишлабланларга эса ўн тўртинчи маошлар тўлашга тайёр гарлик кўрилмоқда.

Булардан ташқари мавжуд ишлаб чиқариш майдонларидан самарали фойдаланиш чоратадирларини ҳам кўрмоқдамиз. Йигирив фабрикасида эски машиналар ўрнига Швейцариядаги «Риетер» фирмасининг замонавий техникасини ўрнатиб бўйича шартнома имзоланди.

Қаюмжон ЮСУПОВ, Андижон ин-газлама бирламиши йигирив тўкув фабрикаси касаба уюшмасининг раиси,

СИЗНИ ҲАМ МУАЛЛИМ ЎҚИТГАН

Турмушимизнинг ўзи, ҳалқ таълимини ривожлантириштади турли жамиятни олга силжитиб бўлмайди, деган фикр ҳақ эканлигини тан олишга мажбур қилинти. Сир эмаски, ҳар бир бола, ҳар бир инсон ўқитувчининг таълим ва тарбиясини олади. Шундай экан, бугун муаллимни эъзозлаш, унга эътибор кўрсатиш лозим. Ахир ҳаммамиз ўз ўқитувчиларимиз олдида қарздормиз. Бугун шу қарзни узин пайти келди. Жумхуриятимиз Президенти И. А. Каримовнинг 1990 йил 13 ноябрдаги Фармони шундай имкониятни яратиб берди.

Мазкур фармонда қатор имтиёзлар қаторида ўқитувчилар яшаб турган давлат ва идораларга қарашли уйларни уларнинг шахсий мулки қилиб бепул ўтказиб бериш назарда тутилган. Ўқитувчининг қадрига етган раҳбарлар фармонинги ушибу бандини ҳам зудлик билан бажаришга киришдилар. Масалан, Бойвут районидаги Пушкин номли давлат хўжалигининг директори С. Абдуқодиров ана шундай раҳбар ходим эканини кўрсатди. У Фармондан кейин ҳўжалик ҳудудидаги муаллимларни катта янгилик билан табриклаб, маҳсус мактублар йўллади. Кўп ўтмай ҳўжалик ихтиёрида турган уйларда яшовчи ўқитувчиларга шу уйлар шахсий мулк сифатида расмийлаштириб берилди. Ворошилов районидаги «Гулистан» директор Н. Эгманизаров, «Шўрўзак» (директори У. Қувватов) Гулистан шаҳридаги паррандачиллик-наслалик (директори С. Алиев) давлат ҳўжаликларида ҳам президент фармони тез бажарилиди.

Бироқ вилоятда фармонни бажаришни турли вожилар билан пайсалга солаётган раҳбарлар ҳам оз эмас. Фармондан сўнг давлат ва идорани уйларida яшайтган 4485 нафар ўқитувчидан 3261 нафари ариза берган эди. Шундан ҳозиргacha 1913 кишига ўзи ўтирган уй шахсий мулк сифатида расмийлаштириб берилди. Қолган муаллимлар уйларни ўз номларига ўтказишпомай овора қилиб юришибди.

— Ўн учинчи маошни олдик.
— Ўн тўртинчи маош ҳам берилди.

— 300 сўмдан картошка пули... Тушлик пули... Қўйингчи, ҳозир бизда энг кам маош минг сўм... Ноёб кийимлар, гўшт, қандолат маҳсулотлари савдоши ўшишилди...

Тошкентдаги «Юлдуз» тикувчилик бирлашмасининг Бўка районидаги фабрика ишчилари айтишди, бу гапларни. Ҳар ҳолда улар бугунги кундан кўп ногланлари йўқ.

Кенг, ёп-ёруғ, ҳавоси мўтадил цехга кириб борганимда тикув машиналари ёнида берилиб ишлаб ўтказган қишлоқ қизларини кўрдим. Ҳар бирининг ўзига хос хусни, одоби, қўлида эса гулдай хунари бор кўчада, қиши, бу ерда эса каттакон деразалар раҳида гуллар очилиб ётиди.

Менга пешвоз чиққан нозиккина аёлнинг исми-шарифи Шарифа Қурбонқулова. У шу ердаги эллик нафар чеварга бригадир.

— Бу ерда эркаклар костюм-шимини тикар экансизлар, катта маҳорат, қунт, масъулият талаб қиласиган бу қасбни дастлаб қаера үрганишиди бу қизлар? — сўрайман ундан.

— Фабрика қошида ҳунар-техника билим юрти бор,— дейди Шарифа,— қолаверса ишлаб туриб, кўзи пишади қизларнинг. Лекин шуни айтиб қўйя-ки, дала ишидан қочиб, соядо ишлаб пул топиш учунги-

Айниқса, идораларнинг ихтиёридаги уйларни расмийлаштиришда тўсиқлар учрашти. Масалан, Комсомол районидаги 5-мактаб ўқитувчилари узоқ вақт сарсон бўлиб юрдилар. «Голодносте» ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли 4-механизациялашган кўчма колонна бошлиги П. Савкин турли баҳоналарни рўкач қилиб муаллимларнинг асаблари бузилишига сабаби бўлди.

Сирдарё ГРЭСи маъмурология ишлаб турган ўқитувчилардан ўн йиллик стаж талаб қилди. Гўё ундан кам стажи бор муаллимлар уйларни ўз ихтиёрига олиш ҳуқуқига эга эмаси. Фармонда эса фақат ишламаётган пенсионерларга ишбатан шундай талаб қўйилган.

Комсомол районидаги «Наврўз» посёлкасида жойлашган 1-мактаб ўқитувчилари шу йилнинг май ойида ариза берган эдилар. Бу, аризалар ҳанузгача ҳал қилинмади. Шу райондаги «Мирзачўл» давлат ҳўжалиги ҳудудида жойлашган 11-мактаб ўқитувчиларининг аризалари ҳам тегишили идораларда ҳаракатсиз ётиди. Ильич район ҳудудида жойлашган жанубий Мирзачўл канали бошқармаси раҳбарлари эса тўрачиликда ҳаммадан ўтиб тушдилар. Улар 3-мактаб ўқитувчилари га ўзлари яшаб турган уйларни ўтказиб беришдан бош тортдилар. Сабаби-сув ҳўжалиги Министрилиги бу хақда рухсат бермаган эмиш. С. Абдуқодиров, Н. Эгманизаров, У. Қувватов, С. Аблаев ва бошқа раҳбарлар ҳеч кимнинг қўшимча бўйруқ ёки рухсатини кутиб ўтирилдилар. Чунки уларнинг қўлида Президентнинг фармони бор. Афтидан, жанубий Мирзачўл канали бошқармасидаги раҳбарлар иккита нарсани унутиб қўйишти: биринчиси — фармонни бажариш мажбурийлигини, иккинчиси эса муаллимлар олдидаги бурчларини.

Афсуски бунга ўхшаш раҳбар вилоятда оз эмас. «Ўззельхозтехника» Янгиер шаҳар бирлашмаси, Ворошилов район ишлаб чиқариш корхонаси (РПП), Сирдарё шаҳридаги 503-курилиш-монтаж поезди, Ховос районидаги «СССР 60 йиллиги» ҳўжалиги,

ларабо механизациялашган кўчма колонна, Гулистон район ишлаб чиқариш корхонаси РПП раҳбарлари турли баҳоналарни ўртага қўйишиб ўқитувчиларни овора қилмоқдалар.

Бу раҳбарлар қачонлардир ўз устозлари бўлган кишиларга ишбатан бунчалик хурматсизлик қилишаётгани кишина ажаблантиради. Ахир сизни ҳам муаллим ўқитганку, дегим келади уларга.

Давлат ва идоралар уйларини ўқитувчиларга шахсий мулк сифатида бермаслик мақсадида турли ёлғонлар тўқиб чиқариляти. Янгиер шаҳрида, агар давлат ва идора уйини шахсий мулк қилиб олсангиз, сиздан катта миқдорда солиқ олинаркан, деган гап тарқалди. Гулистон райони марказида эса яна бошқа мишиш чиқди. Гўё давлат ва идоралардан олинган уйларни кейин агар зарурат туғилса бирорвга сотиш мумкин эмаси. Ана шундай гап-сўзлар давлат ва идоралар уйларидаги яшайтган айрим ўқитувчиларни чўчтиб қўйди. Улар ариза ёзишдан ўларини тийиб туришибди.

Ўзбекистон Президенти фармони нега бунчалик суст бажариляти, деган савол туғилади. Бизнингчча, бунинг иккита сабаби бор. Биринчи сабаби шуки, кўпчилик идоралар ўз ихтиёrlаидаги уйларни қўлдан чиқариб юборишини хоҳламаятилар. Иккинчи — шаҳар ва район ижроия комитетлари фаолиятининг сустлиги, улардаги раҳбарларнинг ўтиборсизлигидир. Ижроия комитетлари фармоннинг бажарилишини назорат қиладиган асосий бўғин бўлишлари лозим. Амалда эса бундай бўлмаяти. Умид қиламизки, турли вож-карсонларни рўкач қилиб ҳозиргача оёқ тираб турган раҳбарлар ниҳоят Президент фармонига хурмат билан қарайдилар ва ўқитувчилар олдидаги бурчларини англайдилар ва уларни сарсон-саргардон кишишдан кутқазадилар.

Р. МУСАЕВ,
Касаба уюшмалари ҳалқ таълими
ва фан ходимлари Сирдарё
вилоят комитетининг раиси

на келганларни эмас, чеварликка астойдил қизиқкан, қўллари келишимли қизларни танлаб оламиз. Мен ўзим ҳам жуда ёшлигимдан орзу қиласиди тикивчиликни. Унча-мунча тикиб юрардим. Үнни битириб, бу ерга келгач, чевар Гулчехра опадан аввало енг тикишни, кейин энг зарур, кунига ярайдиган хунар бу — чеварлик.

деган саволимга Юлдузхон, ҳа, либ, ҳол-аҳвол сўраб, бизни туалбатта, ҳатто турмушга чишунишга ҳаракат қилади, бақаётганимда Зайнiddин акам-рака топкур.

Бу гапни мен бошқа ишчиним тикканман, деб кулиб қўялардан ҳам эшитдим. Ҳа, жамоанинг мувafferацияти, кайфияти асосан раҳбарга боғлиқ. Кайковус ўз фарзандига «Қайсиши» иш ҳалқ манфаатига яқин турса — шуни ўрган» деган

яратди. Ҳар бир ишчининг бу ердан ҳар куни кўнгли тўлиб ўйига қайтиши учун қўлидан келган мурувватини аямади.

— Район кенгашини сессиясига таклиф киритиб, «Қўкорол» совхозидан 50 гектар ер олдик,— дейди Аҳмаджон ака,— 25 гектарга дон экамиз ва ҳар ишчига бепул 100 кг.дан буғдой ва 60 кг. дан макка дони етказиб берамиз. Қолган ерга полиз, сабавот маҳсулотлари экиб, 200 кг. дан полиз, 200 кг. сабавот, 120 кг.дан картошкада берамиз. Корамол, қўй боқишини йўлга қўйдик. Демак, гўшт ҳам бўлади. Ишчилар учун иккита 48 квартирали уй қўярамиз. 160 ўринли боқча ҳам, 2 та автобус ҳар бир ишчини ишга олиб келиб, яна ўй-ўйига элтиб қўяди. Бу йил яна 1200 ўринли фабрика қурилишини бошлаймиз. Чунки бу ерга ишга ишчилашорлар кўп. Ҳуллас, якин йилларда фабрика иккиминг ишчини бағрига олади.

Тиниб-тинчимас, ҳаракатчан директорнинг эртанги режалари бир дунё. Ҳаммасига у ишбормонлик ва ғайрат билан эришмоқчи. Нарх-наво ошиб бораётгани муносабати билан ахолини ижтимоий ҳимоя қилишга доир. Фармонни ҳам собит-қадамлик билан бажариш ва билан ишчиларни астойдил ҳимоя қилиши унинг сира кечиктириб бўлмайдиган дустурнидир.

Санъат МАҲМУДОВА.

ҲИМОЯ ДАСТУРИ

хуллас, иккى ой ичида костюм-тикиши тўла ўрганиб олдим. Мана, ғўқиқ ўйил бўлди, гап йўқ. Дастилаб, танлаб ишга олиндими бас, шу ерда туп қўйиб палак ёзади,— дейишиди Гулбаҳор Жўраева, Гавҳар Раҳматуллаева, Наима Жўраева, Манзура Облоқулова каби тикивчиликни. Қорақўйлик қишлоғидан бу йил ишга келган Малоҳат Сайдумарова, Маъмурда Ҳожимқулолова илгорлар қаторига ўтиб олиш ҳаракатида, Юлдуз Ризқулова эса ўз тажрибасини қизларга ўргашибдан чарчамайди. Ўйда ҳам у-бу тикиасими,

— Шуниси мухим-ки, бу ерда экан. Раҳматли онаси Ҳамробувидан худди шундай тарбия олган Аҳмаджон Ҳожиев кечакундуз одамлар ташвиши билан яшайди. Аслида бу фабриканинни Дадақон Ҳожиев ташкил қилган, уни оёққа турғазгунча хўп елиб-юргурган эди. Афсус, у оғир касалликдан вафот этиди. Кўпчиликнинг талабига кўра Аҳмаджон ака колхоз раислигидан бу корхонага ишга ўтди. Мана, деярли ўн йилдан бери акаси бошлаган ишни мувafferацияти давом эттириб, унинг руҳини шод қилмоқда. Фабриканинни кенгайтириди, боғлар, гулзорлар

...Лайлак садоқатли, әркка ташна күш, у оқлик, фаровонлик ва тинчлик замыздир. Минг йиллик миноралар, чинорлар тепасига уя қуради. Ҳалол ризқ топиб, ҳалол яшайди. Палапонларини ардоқлади. Лайлаклар бор жойда қут-барака бор, тутувлик устивор. Еган нөнинг асал, ичған сувинг новвотдир. Лайлак ҳамиша ана шундай хосиятли ва табаррук күш. Лайлакларни севиш, ардоқлаш, уларни химоя қилиш керак, дешарди әркка ташна отахонларимиз.

Аммо Лайлакларга ўқ узиши. Уларни бир-бир тутиб, оппоқ қанотларини кузаб қўйиши. Оёқларига олтин ҳалли ҳалқа солиши. Лайлаклар эса, бу зугумларга қафма-қаф, умидвор қўзларини бепоён осмонга тикиб яшади, яшайверди...

Хар сафар Лайлакларни эсласам, кўз олдидан қўшнимиз Юсуф татарнинг сиймоси ўтади. Қораҷадан келгани, лўлисифат, дароз бўйли қиши эди. Унинг патила-патила, жингалак сочлари ўзига ярашиб турарди. У эртадан то шом тушунга қадар эринмай, тол чивиқларидан антиқа саватлар ясади, кўрган одамнинг ҳаваси келарди. У қиши ясаган бежирим нонсаватлар қишлоғимиз аёлларининг ардоқли биситига айланганди. Ўша эллигичи йилларнинг бошларидан Қумариқ бўйларида тол дарахти шунақаям кўп бўлардик, уларнинг чивиқларидан кўплаб нонсаватлар исаб, бутун Ўзбекистонга улашиб чиқса бўларди, дейманов.

Ўша, ҳам алгов-далговли, ҳам элурига тинчлик-омонлик берилган замонларда қишлоғимизнинг ўттиз чогли ҳонадонлари бағрида турли миљлат вакиллари тутув ва инокликда умригузаронлик қилишарди. Уларнинг кўпчилиги ижарачилар бўлиб, аксарији ишбильармон, ҳунарманд қишилар эди. Масалан, Латиф тожикнинг асосий иши нахта заводида саркорликдан ташқари, синган-чиқсанларни тузатувчи — синчи эди. Володя ўрис — ямоқчи, абхаз Гриша — асалчи, татар Гарифа опой — дастурхончи ва эмчи, корейс Ким — чегачи, монтёр, украин Сергей тога — мол дўхтири... Хар ҳолда ҳалқлар отасининг шафқатли паноҳида, унинг шаънига ҳамду санолар ўқиб, тириклик ўтказишарди.

Ҳалқлар дўстлиги деган улуг оиласининг баҳтиёр фарзандлари қаторида Юсуф татар ҳам ана шу аҳил оиласининг зукко фараанди, эркатои эди. У тиним нималигини билмайдиган, каттою кичикка баробар, ўзининг турфа

қиликлари, гап-сўзлари билан уруш асорати тақчилларидан, хўрлик ва азобларидан омон-эсон чиқсан одамлар кўнглини кўтаришига чечан, хожат-барор киши эди. Айнича, тўй-хашамларда Юсуф ақай фавқулодда яйраб кетар, шундай рақсга тушардик, кулдиравериб ичакларингизни узиб юборай дерди.

Маъракаларда эса, Юсуф ақайнин таниб бўлмай қоларди, у қоп-қорайиб, қўзлари киртабиб кетарди. То маърака тугагунга қадар уй соҳибларининг ёнида турар, уларни қўлидан келганча

дим ва болаларга хос аламзадалик билан Юсуф ақайга чин дилдан ачиниб кетардим.

У кишининг якка ягона арзандаси, ўртогим Нурия аллақандай сирли оҳангда Оқмачит номли она шаҳардан бир кечада бадарга қилингларини пиширлаб айтар, қоронгу кечада унинг кўзлари чақнаб, қўллари мушт бўлиб тугилар эди. Шунака дамларда менинг юрагимга ҳам титроқ югуриб, елкамда чумолилар ўрмалётгандек бўларди. Одатда бу ҳолат кўпга чўзилмас, биз болаларга хос бегамлик билан

чон кўнглини узмади...

Ўша пайтларда хотор системасини ўқотиш, колхоз ерларини кенгайтириш баҳонасида дов-дараҳтларни киргингарот қилиш авж олган эди. Ана шундай шум тақдир дала шийпонига соя ташлаб, Лайлаклар уясини бошида кўтартган садаларнинг чекига ҳам тушди. Бригада саркори Мўмин аканинг буйргу билан бечора садалар кундиков қилинди. Лайлаклар эса, тўс-тўс бўлиб кетди. Садаларни, Лайлакларни химоя қилмоқчи бўлиб тўнилон қилган Юсуф ақайнин ўн кундан кейин милиция бўлимига олиб кетиши. Шу-шу бўлди-ю, қишлоғимизда бирор Юсуф татарни қўрдим, деганини эшитмадик.

Юсуф ақай биз болакайларнинг сирдоши, ҳар хил ўйинларни ўйлаб тошишга устаси фаранг эди. Эрта баҳорда — варрак, ёғоч от, тол новдасидан ўйиб ясалган хуштак эрмак бўлса, ёзда — чиллак ўйини, кузда эса, қушлар бозори, қишида — яхмалак... Эх, у кунларнинг тотли завқини ҳалихануз унупотмайман.

Шу-шу бўлди-ю, қишлоғимизга Лайлак зати доримайдиган бўлиб қолди.

Нурия, Гена, Махбуба, Амир, Ҳабиба, Миршароф — турли миљлат вакилларининг мустақил, қувноқ болалари.. Сорбонимиз Юсуф ақайдан айрилиб қолгандан кейин бирор сипо тортиб қолдик. Болалик шўхликларидан асар ҳам қолмади. Бугунги кунда эса, ўша шўх-шаддод болакайлар ўлкамизнинг турли-туман жабхаларида меҳнат қилмоқдамиз.

Болалик ўртоқларим — ота-оналарингиз олис-олисларда қолган сехрли оқмачитларини, бокуларини, душанбеларини, қозонларини, владивостокларини согина-согина, ўртаби янаганларини, ўша армонли шахарларга етолмай, ўзбекларнинг сахий ва сокин қабристонларига бош қўйғанликларини билармиқинисизлар, уларни эслармиқинисизлар?

Ҳадемай, мустақил Ўзбекистонимизга, ҳусусан Қизғалдоқ қишлоғига яна Лайлаклар келади. Бу Лайлаклар оқлик ва фаровонлик рамзи бўлиб, минг йиллик миноралар ва чинорлар тепасига уя қурадилар. Ҳалол ризқ топиб, ҳалол яшайдилар. Ахир Лайлаклар бор жойда тутувлик, қут-барака устивор, бўлади-да. Илоҳим шундай бўлсин!

Шавкат ТУРОБ.

юнатишга ҳаракат қиласиди.

Кечқурунлари эса, дала шийпонидаги сада дараҳтлари тагида алламаҳалгача қўлбola маҳорканинг чўги ўчмасди. Кейин гармоннинг мунгли овози янграр, нолалар орасидан: «Оқмачит, о, Оқмачит» деган аллақандай қайтули қўшиқнинг сўзлари сизиб чиқарди. Бундай пайтларда биз болалар уйда ўтиrolмай, ўйин-қулгини йигиштириб, Қумариқ бўйига тўпланар ва жимгина гармон ноласига кулоқ солардик:

Оқмачит, о, онажон, Оқмачит,
Сен менинг боламсан, ташландик болам...

Бу нолаларда қандайдир хиёнат борлигини болалик қалбим билан сезар-

яна беташвиш болаликка қайтиб, ўйинга андармон бўлиб кетардик.

...Гармоннинг мунгли нидодари шўх кўига айланар ва: «Нури, Нури, Ну-рия, Ну-рия» деган садо биз болакайларни яна ўз оғушига чорлаётгандек бўларди.

— Нурия, Шевкет! Кел, сабийларим! — ёнига чорларди Юсуф ақайнинг ҳоргин, аммо қувноқ овози...

...Лайлакларга ўқ узиши! Уларни тутиб, оппоқ қанотларини кузаб қўйиши. Оёқларига олтин ҳалли ҳалқа солиши. Аммо Лайлаклар бор қийинчиликларга чидаб, умидвор яшади, яшайверди. Бепоён осмондан ҳеч қалди:

лар ёзда тупроқ, қишида лой эди. Аммо... Ҳар бир кўчанинг ўз ариги бўлар, ариқдан эса тоза сув шилдирағи оқиб ётарди. Биз ўша пайтларнинг ўйинқароқ болалари шу ариқлардан ҳовуч-ҳовуч сув ичардик, кенгроқ ерларидан маза қилиб чўмилардик. Ариқлар бўйларига экилган мажнунтотлар сувларга сочларини ёйиб кимларга завқ бермаеди, дейсиз. Ез ойлари тупроқ қўчаларда яланг оёқ юриши билаларга қандайди роҳат бўлғанлигини айтиб бериш накадар завқли. Ўша йиллари шаҳар атрофлари кета-кетган борлоглар эди. Бу ёғи Ишчилар шаҳарчаси, у ёғи Чилонзор мавзеларидаги шовуллаб тўкилишлари, сувсизликдан куриб қўлган дараҳтлар дилингни бир бор ранжитиши аниқ-равишан. Чунки...

Ҳар кўчада қўриб қўлган ариқларни, кўп ҳолларда қўмиб юборилган ариқларни учратаман. Ҳар бир дараҳт, ҳар бир ниҳол сув билан тириклигини гўё унтиб қўйғандекмиз. Бундан 30—35 йиллар аввалги Тошкент кўчаларини эслайман. Албатта ҳозиргидай бетонлашган, асфальтланган, асфальтланганда ҳам олти-етти қават қилиб ерни бўғиб ташлаган кўчалар саноқлигина эди. Катта кўчаларга тош ётқизилган, аксаријат кўча-

ликда сув эмас, ахлат тўла балчиқлар оқмоқда. Бир пайтлар ташнилигини қондирган сувга энди кўл юшишга ҳам жирканасай, киши!

Бутун умри меҳнат билан ўтган мунис ва меҳрибон аммам бўлардилар. Амманинг айтган жуда кўп насиҳатли гапларидан бирини такрор-такрор эслайман:

— Сувга тунурма, сув — оллоҳнинг юзи! — дердилар раҳматлии.— Етти думалаган сув тозадир.

Бизлар-чи, бизлар нима қиляймиз? Тупуриш ниша, барча чиқинидарни, ахлатларни сувга ташлаб қутиляймиз. Далаларга дори сениб, ариқлардаги сувларни заҳарлаяймиз. Сувга шунчалик бефарқ қараб истроғ қилиб юбордикки, натижада ариқларни, ҳатто биттагина дентизимиз — Орол ҳам қуриб бормоқда. Сув — оби-ҳаёт эканлигини, сувсиз еримиз саҳрога айланисини унтиб қўйдик.

Тошкент шаҳри дунёдаги энг катта шаҳарлардан бирига айланди. Мен улкан ўзбек шаҳрининг яшил шаҳарга айланисини жуда-жуда истайман. Бунинг учун ҳар бир кўчада қатор-қатор дараҳтлар барқи уриб, япроқлари шовуллаб ҳаёт қўшигини айтишини орзу қиласади.

Ҳар бир мавзенинг, ҳар бир районнинг, қолаверса шаҳримизнинг ободонлаштириш бўлнимидаги ҳар бир мутасадди ўртоқ қўмилаб кетган ариқларни тиклашини ўйлаб кўрсалар, айни муддао бўларди.

Азиз одамлар! Сувсиз ҳаёт қуриб қолинини унтиб масдан, сувни қадрлашимиз, эъзозлашимиз керакки, ариқларда оқсан сувларни ича оладиган бўлайлик. Бу ҳаммамизга боғлиқ; менга ҳам, сенга ҳам, унга ҳам!

Т. ИМОМОХУЖАЕВ.

БИЗДАН СУРАБСИЗ

ИШОНЧ

**Ушбу руки саволларига ҳуқуқшунос Абдужалил
ХАСАНОВ жавоб беради.**

Агар мен ўзим ишилгаётган ташкилотда зарурят туғайли ўз ҳисобимдан 5 кунга пулсиз таътил олсан, бу кунлар йиллик меҳнат таътилига чиқаётганимда чегириб ташланадими?

Саҳобжон Охунов,
Сирдарё вилояти,
Меҳнатобод райони.

Ўзбекистон Республикаси меҳнат ҳақидаги қонулар мажмусининг 90-моддасида кўрсатилишича, ишчи ва хизматчиларга оиласий шароити муносабати билан ёки бошқа узрли сабабларга кўра, унинг аризасига мувофиқ иш ҳақи сақланмаган ҳолда қисқа муддатли таътил бериш мумкин. Бундай ҳолда иш кунлари тарафларниң келишувига қараб, ишлаб чиқаришдаги вазиятдан келиб чиқсан ҳолда кейинчалик ишлаб берилиши мумкин. Аммо йиллик меҳнат таътили юқорида айтилган қисқа таътил кунларига мос равишда қисқартирилиши мумкин эмас.

Мен ёш онаман. Иккинчи фарзандим Дилдора 1989 йил 21 июлда туғилган. Шу қизим оғир касалланиб I-гурӯҳ ногирони бўлиб қолди. Бир йилдан бери ногиронлик нафақасини оляпман. Ҳозир қизим 2,5 ёшда, унга район социал таъминот бўлимидан 70 сўм нафақа ва 65 сўм тонон пули оляпман. Мен қизим туғилишидан олдин Намангандаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» комбинатида ишлаганман. Ҳозир яна ҳомиладорман. Айтингчи, мен ҳомиладорлик таътилига чиқсан менга ишхонам томонидан ҳак тўлашадими ёки йўқми? Ахир ногирон болани боқапман-ку, уни ташлаб ишга чиқолмайман-ку. Яна шу боламга ишхонамиз томонидан бериладиган 80 сўмлик пулни олишга ҳақлиманими, йўқми?

Мўтабар Аслонова,
Тўракўргон райони.

Агар сиз ишдан бўшамасдан, қизингизга қарашиб учун иш ҳақи сақланмаган таътилда бўлсангиз навбатдаги болани туғиши учун ва тукқандан кейинги нафақаларни олишга ҳақлисиз. Ундан ташқари навбатдаги болангиз 1,5 ёшга тўлгунга қадар 80 сўмдан эмас, балки 110 сўм нафақа ҳам берилади. Бунда аввалги болага расмийлаштириладиган таътил орасида онанинг ишга чиқсан ёки чиқмаганинг ажамияти йўқ.

Қизчам 3 ойлик бўлди. Ҳозир боламга қараб уйда ўтирибман. Айтингчи, менга бозор муносабати сабабли бериладиган 60 сўмлик тонон пули ҳам бериладими?

Д. Назарова, Тошкент.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат Вазирлигининг 1991 йил 17 июндаги 07—859 сонли хатида кўрсатилишича, бола туғиб тарбиялаётган аёлларга бола 1,5 ёшга тўлгунча иш жойлари — корхона, ташкилот, муассасасининг иш ҳақи фонди ҳисбидан 60 сўм тонон пули тўланиши жорий қилинган, бериладиган 110 сўм бунга кирмайди. Бола бир ярим ёшдан 3 ёшга тўлгунча маъмурятини хоҳишига қараб маблаг бўлган тақдирда бундай тўлов давом эттирилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Вазирлар Маҳкамасининг 1991 йил 6 август 214-қарорига биноан кўрсатилган 60 сўмлик тонон пули иш ҳақи фонди ҳисбига 100 сўмгача кўпайтирилади.

Демак, сиз ҳам бундай имтиёздан фойдаланишиниз лозим.

Мен 1937 йили туғилганман. Жамоа давлат хўжалиги ва турли ташкилотларда ишладим. Умумий иш стажим 33 йил, узлуксиз. Охирги иш жойим — 390-ПМК. 1990 йили, у ердан бўшамасдан, 60 га кирганим учун ўз хоҳишим билан иш фаолиятимни тўхтатдим. Меҳнат дафтарчам ҳам ПМК кадрлар бўлимида сақланиб турибди. Айтингчи, менга сўнгги иш жойимдан тонон пули тўланиши мумкини?

Рустам Раимқулов,
Оҳангарон райони, Куюн қишлоғи.

Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг нарх-наво ислоҳоти муносабати билан аҳолини социал ҳимоя қилиш ҳақидаги қарорида кўрсатилган 65 сўмлик тонон пули (1991 йил 6 августдан 100 сўмгача кўтарилилган) ишлаб турганларга ҳамда вақтинча ишламаётгандарга уларнинг шу даврда маошлари сақланган бўлса тўланади.

Сизга гарчи вақтинча иш фаолиятингизни тўхтатган бўлсангиз ҳам бу даврда иш ҳақингиз сақланмагани сабабли тонон пули тўланмайди.

Менга ўтган йили Тошкент дорилғунунини тугатганимдан сўнг, корхонага ёш мутахассис сифатида йўлланма беришиди. Ёш болам борлиги туғайли сентябрь ойи ўрталарида корхонанинг кадрлар бўлимига мурожаат қилиб, ишга кириш учун келганигизни, лекин ҳозирча ишлай олмаслигизни билдиридим. Чунки болам ҳали бир ёшга тўлмаган эди. Шунинг учун ҳужжатларимни ҳам топшира олмадим. Ҳозир эса иккинчи фарзандим дунёга келди. Ёш мутахассис сифатида бирор имтиёздан фойдаланишим мумкини?

Б. Тоҳирова, Тошкент шаҳри.

Меҳнат қонунчилиги ёш мутахассисларга бир қатор имтиёзлар белтилаб қўйган. Жумладан, навбатсиз турар жой бериш, ёш мутахассисни корхона маъмурияти мазкур корхона ёки ташкилотнинг юқори турган вазирлигининг рухсатисиз ишдан бўшатишлари мумкин эмаслиги ва ҳоказо. Лекин сиз бундай мутахассис деб ҳисобланмайсиз. Чунки қоидага кўра, ёш мутахассис сифатида вазирлик юборган корхонага ишга борганингиздан болаларингиз неча ёшда бўлишидан қатъий назар ҳужжатларингизни топшириб, меҳнат шартномасини тузишингиз керак эди. Бу билан сиз корхонада меҳнат муносабатини бошлаган бўлар эдингиз.

Сизни ишга қабул қилиш ҳақида буйруқ чиқсан кундан эътиборан ёш мутахассис ва оналарга тааллуқли ҳамма имтиёзлардан фойдаланишиниз мумкин эди. Бироқ меҳнат муносабатини бошламаганингиз учун бундай ҳуқуқлардан фойдалана олмайсиз.

Сизага кўрсатилган корхона бўйсунадиган вазирликка мурожаат қилишингизни тавсия этамиз.

Мен 6 фарзанднинг онасиман. 1941 йилда туғилганман. Иш стажим 17 йил. Қарийб 10 йилдан бери Гиждувон район комсомол қўмитасида ишлайман. 1991 йил июнда фарзандим б та бўлгани учун 50 ёшижда 75 сўм билан нафақага чиқдим, ишлайман ҳам. б та хонани тозалайман. Ойлик маошим 90 сўм эди, нафақага чиққанидан кейин Сиз ярим ставкага пул оласиз деб, ярим пулимни бердилар. Давлат тонон пули бера бошлагандан кейин тонон пулию ойлик бўлиб, ойлигим жами 90 сўм, нафақа билан биргаликда 165 сўм оляпман. Мен қатори ишлаб юрган нафақаҳўрлар эса 100 сўм тонон пули, 100 сўм маош ва 75 сўм нафақа жами 275 сўм олшиштган эканлар. Оиласда кўпчиликмиз, маошимиз бу қимматчилик пайтида етмаялти. Оладиган пулларим тўғри ёки нотўғри эканлигини билмоқчиман, шунга ёрдам беринглар!

Ойгул Мирзаева,
Гиждувон райони.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг 1991 йил 6 августдаги 214-сон қарорига биноан аввалги ишлаб турганларга тўланадиган ҳамда кейинчалик ойлик маошга қўшилган 65 сўмлик тонон пули миқдорини камидан 100 сўмга кўтариш кўрсатилган.

Сизга бажараётган ишингиз ҳажмига қараб маош тўланиши керак. Бу маошга юқорида айтиб ўтилган тонон пули қўшилиши, ундан ташқари нафақа пули ҳам тўлиқ бўлиши керак.

Менга яқинда давлат автокорхонаси кўп ийл ҳайдовчи бўлиб ишлаб келганимни инобатга олиб, эски «РАФ» машинаси согди. Бироқ нотариус ҳар бир от кучи учун 40 сўмдан давлат солиги тўлашим кераклигини айтди.

Машиналарни олди-согди қилишда нотариал идорага тўланадиган бож ҳақида қонунда нима дейилган?

М. Аҳмаджонов, Тошкент райони.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг 1991 йил 16 сентябрдаги 233-қарорига асосан автотранспорт воситалярини ҳарид қилиш, сотиш, алмаштириш ва ҳадя этиш битимларини тасдиқлаганлик учун корхоналар, ташкилотлар, муассасалардан ва фуқаролардан бож ҳақи олинади. Унга кўра (карор иловасига кўра) 100 от кучигача юқ автотранспортига ҳар бир от кучи учун агар фойдаланиши даври 3 йилгача бўлса — 50 сўм; 3 йилдан ортиқ бўлса — 40 сўм, 7 йилдан ортиқ бўлса — 30 сўмдан солиқ тўланади. 100 от кучидан ортиқ юқ автомашинасини ҳадя қилишда фойдаланиши даври 3 йилгача бўлса, ҳар бир от кучи учун 20 сўм, ундан ортиқ бўлса 10 сўм, 7 йилдан ошигига 5 сўмдан давлат солиги ундирилади.

50 от кучигача, фойдаланиши даври уч йилгача бўлган енгил автотранспортга ҳар бир от кучи учун 40 сўмдан, 3 йилдан ортиқига 30 сўм, 7 йилдан ортиқ бўлса 20 сўмдан солиқ тўланади. 50 от кучидан ошигандан бир от кучига 20 сўм, 3 йилдан ортиқига 15,7 йилдан ортиқ бўлса — 10 сўм тўланади.

Мототранспорт ҳарид қилиш-сотиш битимларини расмийлаштиришда 3 йилгача муддатли ҳар бир от кучи учун 100 сўм, 3 йилдан ортиқ муддатли бўлса 50 сўм, 7 йилдан ортиқ бўлса 20 сўм ундирилади.

Демак, сиз ҳам машина ҳолатига қараб юқорида кўрсатилган давлат божини тўлашингиз лозим.

Колдиқиз Сегизбоевинг хозирги аҳволи қафаслаги күшни эслатарди. «Қафас» унинг ўзи. Ошанзори, туғишган акаси билан яшаб турган уйи. Бу уйда ҳамма унга мөхрибон. Айниқса, келинойиси Сафаргул. У қайнинг синглиснинг тақдиди учун курашиб, идорама-идора юрармиди, Тошкентта хат ёзиб, редак-

кўрган хисобланиб, бир умр юзи кора бўлиб қолади. Шу боисдан улар олиб борган жойда мажбур келин бўлиб қолишга жазм қилдим.

Демак, Колдиқиз тақдирга тан бермоқчи бўлди. Эҳтимол, шу сабаб баҳти очилар. Бирок йигитни билмас ва танимас эди. Шу тариқа икки кун ўтди. Лекин учинчи кун унинг бошига тухмат тошлари ўғлиниши шўрлик қиз билмас эди. Шу кун

Агар Колдиқизнинг бу гапларига соҳта тилхат матнини ёзиша буюриб турган Н. Исахоновнинг муаллима эканини ҳам қўйсак, гапларимиз тўлароқ бўлади. Бу аёл Колдиқиз юзага чиқиқат юзага чиқишини кутди. Ниҳоят 17 июня Арнасой район прокуратурасига мурожаат қилинди. Ишни терговчи F. Шукров олиб борди. Экспертиза Колдиқизнинг айби йўқлигини, унинг номуси ўзида эканини исботлади. Бирок F. Шукров босқинчи Қанибек Жўрабековнинг ҳатти-ҳаракатида мутлақо жиноят алломатлари йўқ, деб ишни ёпди.

Биз прокуратура терговчиси F. Шукров билан учрашиб унинг мазкур иш бўйича фикрларини билмоқчи бўлдик. Гапқизнинг ор-номуси ҳақида борганида у йигитнинг (Қанибек Жўрабеков) кўринишдан қизга писбатан анча нимжон эканини, ўзуннингдек, улар бирга бўлган икки кун давомида йигит қиз билан яқинлашса олмагани (Колдиқиз кўрсатмаси бўйича) ни айтиб ўтди. Гап қизга қаттиқ тазийик ўтказиб, тилхат ёздириб олинганига келганди у тайинли гап айттолмади. Нима ҳам десин, чала-чулпа ва бирёёламиа олиб борилган тергов шунаقا бўлади.

Сафаргул Бойтиқова қайнинг синглиснин ҳимоя қилишларини сўраб, республика халқ депутати Тўфа Раҳмонқуловага ҳам мурожаат қилди. Депутатнинг қистови билан Жиззах вилоят прокуратураси ишга аралашгандай бўлди. Лекин Колдиқиз фойдасига ҳеч қандай ўзгариш бўлмади.

Ҳа, қарга қарганинг кўзини чўқимайди. Агар шундай бўлмаса, вилоят прокуратураси ишни жиддиюрек текширган, инсон тақдирни масаласини адолатли ҳал қилган бўларди. Начора, танаси бошқа дард билмас, дейдилар. Ҳали ҳам кеч эмас, терговчи F. Шукров билан вилоят прокурори ўринбосари Н. Исломов ўзларини Колдиқизнинг акалари, ҳозир оғир бемор бўлиб тўшакда ётган мушфик онаси, қариндош-уруглари ўрнига қўйиб кўришса ёмон бўлмасди.

Жиззах вилоят прокурори бу масалага қандай муносабат билдирилар экан?

Саминжон СУЛТОНОВ,
«Ишонч»нинг мухбери.

«ҲАҚИҚАТГА ЕТАРМИЗ БИР КУН...»

Мен «Ишонч» газетасининг доимий мухлисиман. Газетани ўқир эканман, ундаги ҳар бир мақолани ўзимча мухокама киламан. Барчаси ҳак, адолатли ёзилган, деб хибрайман.

Газетанинг 1991 йил 23 декабрдаги сонида чиккан бир мақола мени ўзига жалб этди. У «Ҳақиқатга етармиз бир кун» деб номланган мақола эди. Ҳақиқатан ҳам ҳозир замона оғир. Муҳиба опанинг куюнганича бор.

Мен ўтган йили мактабни битириб, билим юртига ўқишига кириш учун бордим. Лекин шалпайиб кайтдим. Домлалар беш мингдан гапиришиади. Одамларда ҳам пул кўп экан, очиқасига пул беришади.

Мен билан бирга борган дугоналарим киришиди. Менинг эса хужжатимдан арзимаган ҳато топиб кайтаришиди. Чунки менда пул йўқ эди. Шароитимиз оғир. Ўтган йили апрелда отам вафот этдилар. Онам танишларидан қарз олиб мени пулга ўқишига киритмоқчи бўлдилар. Хоҳламадим. Ҳозир ишлайман. Яна бир уриниб кўрмокчиман. Ахир билимни, инсофни, меҳроқибатни қачонгача пулга согиш мумкін?

Ў. ПИРИМҚУЛОВА,
Кашқадарё вилояти,
У. Юсупов райони.

«БОЗОР — МЕХРГА ЗОР»...

Хафтноманинг 1991 йил 2 декабрь сонида «Маънавий-қадриятларимиз» руҳни остидаги «Бозор — меҳрға зор» мақоласини зўр қизиқиши билан ўқиб чиқдим. Мақола муаллифларидан хурсандман. Жуда тўғри ва айни пайтида ёзилган. Ҳақиқатдан ҳам шу кунларда бозорга боргинге келмай кўйди. Ҳамма нарса қиммат. Бизнинг Асака бозорларида, қолаверса Андижонда ҳам нарх-наво осмонда.

Кундан-кунга нархнаво кўтаришса кўтарилади-ки, пасаймаяти. Менинг 3 нафар фарзандим бор. Уларга бозордан олма, анор, узум олиб бергим келади, аммо чўнгагим кўтармайди. Наҳотки энди бозорларимиз шундайлигича колаверса. Қани энди, мана шундай мақолани дехконлар ҳам ўқиши-юзига тегишли хулоса чиқариб олишса. Афсус, одамлар маънавий жиҳатдан қашшок бўлиб кетишяти. Маънавий қашшок одам юлгич, молпараст; ноинсоф бўлади. Буни мей кўп марта синаганман.

У. АБДУЛЛАЕВ,
Андижон вилояти,
Асака райони.

КАДАСДАГИ

КИЗ

АРНАСОЙ РАЙОНИДА ҚИЗ ОЛИБ ҚОЧИШ ХОЛЛАРИ ВА УНИНГ ХУНУК ОҚИБАТЛАРИ ХУСУСИДА

ҳам келди. Уни уч аёл ўртага олиб, беномусликда айланади. Илгари ким билан юрганинг ёзма ҳолда тан олишини талаб қилишди.

Қўрқитишилар эрталабдан кечгача давом этди,— дейди Колдиқиз,— мен уларнинг кўлидан қутилиш учун кимни ёзганини билмайман, бирорни ёзди. Лекин Исахонова айтиб турди, мен ёздим. Тилхатни ёздириб олганлар орасида Жўрабекова, Амиршоевалар ҳам бор эди. Улар, агар яна бошқача ганирсанг, ёлғиз аканг билан кўшиб йўқ қиласиз, деб мени кўрқитиши.

«Тўхтанглар, эй, қонунбузарлар!» демади экан. Сухбат чогида Колдиқиз Н. Исахонованинг ким эканини яхшироқ очиб берадиган бир гапни айтиди. Тилхат ёз деб зугум қилишлар кучайиб, Колдиқиз чорасиз қолганида у айни шу муаллимага ёшлари сел бўлиб оқиб турган кўзларини мўлтиратиб, айтинг, кимни ёзай, дебди. Ўшанда Исахонова Колдиқизнинг собиқ синфодиларидан бирининг номини атабди. Қиз шўрлик унинг хотини, болалари борлигини айтиб, эътироуз билдириларни, тазийик яна кучайибди. Ана, муаллимнинг қиёфаси, шундай одамларга болаларимизнинг тақдирини тошириб қўйиш мумкини? Тегишли ташкилотлар

Кишлоқ мухбирига кийин, ҳамма унга ўз дардини айтиб, арз килади. Айризларнинг кўй, молни бокишига емашак етишмас, бошқаларга тонналаб келармиш. Қўли узунларга ҳамма нарса топилямиш мөхнаткаш дехконга талонга ҳам ҳеч нарса топилмасмиш. Кишлоқ ахолиси тўй килса ёки иморат солса керакли нарсаларни топмай бир йиллаб юргурса ҳам иши битмас экан.

Тўғри, ҳозирги бозор иктисолиди даврида гуруч, ун, канд, оқ сурп, чит, спиртли ичимликни талонга ҳам топмайсиз. Ҷиёсатни, ўз ҳак — ҳукукини билмаган қишлоқ ахлига кийин, талонга берса ейди, кияди, бўлмаса худога шукр килиб тишининг кирини сўриб яшаверади. Ишбилармонликни эса билмайди. Ҳозир эса иш билмаганга ош йўқ.

Бундай лоқайдликдан фойдаланган дўкон мудирлари ишбилармонлик килиб, энг хаётбоп нарсалар — газмол, сигарет, арок, канд, калишин чайков бозорига олиб бориб хохлаган нархда пуллаштириши, содда ҳалқ нархини ҳам сўрамайди дент. Чунки нархини сўрагуна ундоқ моллар тугаб, курук колади. 2 сўм 60 тийинлик калиш бозорда 40 сўм, 4 сўм 50 тийинлик чит 9—11 сўм, болалар йиг-

ма кийимлари 70—80 сўм (5—6 ойликлар учун), ок сурп 6 сўм, шифернинг донаси 25 сўм, гиштнинг минг донаси 600 сўм... Ахвол шундай

дай бўлгач, дехкон ҳамдай яшайти, унга ўзингиз хуносаси ясайиз.

Тўй киладиган бечора камбафал тўйга керакли бир кўйлаклик матони 600—700 сўмга ҳамдай олади? Пальто 1300—1500 бўлса, бунча пулни топиш амри-махолку, ахир.

Қани, айтинг-чи, улар боячакасини бокиши, кийинтириш учун ўғрилик килсини ёки рўзгор ташвишидан бо-

шини тошга урсими?

Йўқ, бунинг учун район ижроия қўмиталари, кишлок кенгаашларининг раислари, маҳалла қўмиталари бош котиришлари керак.

Ишбилармонликни тарғиб килиб, ҳаммани чайқовчилик килишга унадидик. Ишбилармонлик кучайибдан кучайиб, даладаю идорада, олийгоҳдаю, мактабда олди — сотди авжига минаяти. Ишбилармонлар базалардаги ҳамтоворкларидан фойдаланиб, олган нарсаларини 4—6 баробарга пуллашиб, ҳалқни алдаяти, лекин уларнинг мушуғини бирор «пишиш» демаяти. Бу қачонгача давом этади?

Бошлар гаранг, эртани кунга ишонч қолмаяти-ку?! Мухтарам «Ишонч», бунга сен нима дейсан?

Нурматжон ҲАЙДАРОВ,
Фарғона вилояти, Ёзёвон райони.

Шарқ табобати

Ёдингизда бўлса ҳафтномамизнинг шу йилги 1-сонида таҳриятишимиз қошида Шарқ табобати клуби ташкил этганимиз ва унинг мақсадлари ҳақида сўз юритгандик. Якинда биз клуб аъзоларини тўплаб, навбатдаги режаларни аниклаб олдик. Уларнинг илтимос-

ларига биноан клуб номини «Шарқ табобати фидоийлари уюшмаси» деб атадик. Қуйидаги уюшма томонидан тавсия этилган материални ётибиорингизга ҳавола қиласиз.

ШИФОКОРЛАР, ТИЛ ҮРГАНИНГ

Ўзбекистон Республикасида ўзбек тилига давлат тили мақомининг берилиши муносабати билан шубҳасиз, жумхуринят соғликини саклаш муассасаларида, олий ва ўрта таълим билимгоҳларида муҳим бурилиш ясалди.

Конунни амалга оширишдаги долзарб масалалардан бирни ўзбек тилининг тибиётга хос назарий ва амалий томонларини, шифокор билан бемор ўртасидаги мулокотда үнинг қўлланилишини такомиллаштиришдан иборатдир.

Сир эмаски, рус тилидан ўзбек тилига ўгирилган тибиётга оид китобларнинг кўпчилиги сўзма-сўз таржима килинган, уларда оммага тушунарсиз ибора ва жумлалар талайгина. Шунинг учун тибиёт олийгоҳларий табалари китобларнинг асл нусхасини ўкишга интилмоқдалар. Бу эса, шифокорларимиз тилининг ўзбекча шаклланишига анчагина тўскинлик килмоқда.

Соғликини саклаш муассасаларида

кўлланилаётган ном ва атамаларнинг, илмий терминларнинг аксарият қисми русча ва шу тил орқали бошқа тиллардан кириб келган хорижий сўзлардир. Шу боисдан тибиёт соҳаси бўйича соф ўзбек тилида китоб, дарслик, қўлламма, лугат ва сўзлашгичлар яратиш ҳали анча қийин. Ҳар бир тушунчага монанд ўзбекча муқобил ном, атама топиш ва уларни ўз ўрнида, заргарона қўллай билиш, албатта, катта маҳорат талаб киласиз.

Сир эмас, шу вақтгача кимнинг

лугати тайёр бўлса, уни муҳокамага қўймай чоп этиравердилар. Бу ҳол албатта, тибиёт атамалари тўғрисида бошбошдоқликка олиб келди. Шуни ҳисобга олиб, «Ишонч» газетаси Ўзбекистон халқ Академияси аъзолари Шавкат Каримов ва Абдукарим Усмонхўжаевлар бошчилигидаги таржимонлар гуруҳи тузган «РУСЧА-ЎЗБЕҚЧА ТИББИЙ СЎЗЛАШГИЧ»ни шифокорларга ёрдам сифатида мунтазам бериб боришга жазм этди.

РАЗГОВОР ОБ ИСТОРИИ ЖИЗНИ

ТУРИШ-ТУРМУШ ТАРИХИ ТЎҒРИСИДА СЎЗЛАШУВ

Сколько вам лет?	— Ёшингиз нечада?
Где вы родились...?	— Каерда туғилгансиз?
городе	— шахардами
деревне	— кишлодами
Вы родились в семье...?	— Қандай оиласидада туғилгансиз?
рабочего...	— ишчи оиласидами?
крестьянин...	— деҳқон оиласидами?
служащего	— хизматчи оиласидами?
предпринимателя	— ишибилармон оиласидами?
Ваш отец (мать)...?	— Ота — онангиз
жив (-а)	— ҳаётмилар
здоров (-а)	— соғ-саломатмилар
Сколько было детей у Ваших родителей?	— Сизлар оиласидада нечта фарзандсизлар?
Вы росли здоровым ребенком?	— Болаликан сағлом бўлиб ўзганимисиз?
Вы болели...	— Сиз болалигингизда...
в детстве	— қизамик
Корью	— скарлатина
скарлатиной	— кўк ўйтал
кохлющем	— бўғма
дифтерией	— грипп
гриппом	— ангина (муртак), томок оғриғи
ангиной	— иҷбуруғи
дизентерии	— безрак билан оғриғанмисиз?
маярней	— Сарик бўлганимисиз?
Желтуха была?	— Неча марта?
Сколько раз?	— Сизда...
У Вас была (-и)...?	— рухий касаллик (шизофрения)
шизофрения	— тутқанок
Эпилепсия	— ёки бошка турдаги рухий касалликлар бўлганимисиз?
другие психические	— Таносил касалига чалинганимисиз?
У вас были венерические заболевания?	— Сиз...
Вы состоите на учёте у...?	— таносил касаллиги
венеролога	— асаб касаллиги
невропатолога	— рухий касаллик
психиатра	— сил касаллиги бўйича врачлар ҳисобида турсасизми?
фтизиатра	— Операция бўлганимисиз?
У Вас были операции?	— Айтинг-чи...
Операция была по поводу...?	— кўр ичак
аппендицита	— дабба, чурра
грыжи	— касаллиги бўйича операция бўлганимисиз?
заболевания...	— гинекологик
гинекологического желудка	— меъда
желчных путей	— сафро йўллари
кишечника	— ичак
лёгких	— ўпка
сердца	— юрак касаллиги бўйича операция килдирганимисиз?
Сколько лет прошло после операции?	— Операциядан бўён неча йил ўтди?

У вас были...?	— Айтинг-чи...?
вывихи	— Бўйинларнинг чикканми?
ожоги	— куйганимисиз
переломы	— суюнгингиз синганми
сотрясения мозга	— миянгиз чайқалгани
ушибы	— лат еғанимисиз?
Сколько вам было лет, когда начались (закончились) менструации?	— Хайд кўрганингизда (тугаганида) неча ўнда ёдингиз?
Где вы сейчас живёте?	— Хозир каерда яшайсиз?
в городе	— шахардами
в сельской местности	— кишлодами
Вы никуда не выезжали?	— ҳеч қаерга бормаганмисиз?
Вы жили раньше в...	— Илгари...
другой стране	— бошқа мамлакатда
другом городе	— бошқа шахarda
другой деревне	— бошқа кишлодча яшаганимисиз?
Вы...?	— Сиз...
учитесь?	— ўқийсизми?
работаете?	— ишлайсизми?
Вы работаете...?	— Сиз...
в кустарном промысле	— хунармандчилик тармоғида...
в магазине	— дўконда...
в сельском хозяйстве	— кишлек хўжалигидан...
в учреждении	— муассасада...
на шахте	— конда...
на заводе	— заводда...
на нефтепромыслах	— нефть конида...
на транспорте	— транспортда...
на фабрике	— фабрикада ишлайсизми?
В каком возрасте начали работать?	— Неча ўндан бошлаб ишлай бошлангансиз?
У вас труд...?	— Мехнатингиз...
умственный	— аклийми
физический	— жисмонийми
Условия труда...?	— Мехнат шароитингиз...
хорошие	— яхшими?
удовлетворительные	— қоникарлими?
плохие	— ёмонми?
Вы работаете...?	— Канака жойда...
в теплом помещении	— иссиқ хонада ишлайсизми?
в холодном помещении	— совук хонада — » —
на улице	— кўчада — » —
Работа связана...?	— Ишингиз...
с газами	— газ...
с длительным сидением	— узок ўтириб ишлашнием
с длительной ходьбой	— кўп юриш
с обработкой шкур	— тери ошлаш — » —
с разделкой мяса	— гўшт майдалаш — » —
с парами кислот	— кислоталар буғи — » —
с парами нефти	— нефт буғи — » —
с парами ртути	— симоб буғи — » —
с парами шелочей	— ишқорлар буғи билан боғлиқми?
с переездами в другие...	— ишингиз бошқа...
сельские местности	— кишлек жойларга кўчиб юриш
города	— шахарларга кўчиб юриш
страны	— мамлакатларга кўчиб юриш
с подъёмом тяжестей	— оғир юқ кўтариш билан боғлиқми?
	— пылью
	— со свинцовой пылью
	— с сыростью
	— с тепловым воздействием
	— Вы женаты (замуж)?
	— В каком возрасте вы жененились (вышли замуж)?
	— У вас есть дети?
	— Сколько детей?
	— Ваши дети здоровы?
	— Сколько вам было лет, при рождении первого ребенка?
	— Сколько у вас было...?
	— беременностей
	— родов
	— абортов
	— выкидышей
	— Сколько лет вашему младшему ребёнку?
	— У вас в семье все живы здоровы?
	— Кто в вашей семье болен (умер)?
	— От какой болезни умер (ла)...?
	— ваш муж (сын)
	— ваша жена (дочь)
	— Вы живёте...?
	— один (одна)
	— с женой (мужем)
	— с детьми
	— У вас условия жизни...?
	— хорошие
	— удовлетворительные
	— плохие?
	— Вы питаетесь...?
	— дома
	— в кафе
	— в ресторане
	— Вы курите...?
	— Сколько штук вы курите в день?
	— Сколько лет вы курите?
	— Вы употребляете алкоголь?
	— Какие напитки употребляете...?
	— вино крепкие
	— вино сухие
	— водку
	— пиво
	— За один раз выпиваете много, мало?
	— Лекарства переносите хорошо?
	— После приёма лекарств, уколов был (-а)...?
	— сильь
	— рвота
	— шок
	— Вы употребляете наркотики?
	— яхшими
	— коникарлими
	— ёмонми
	— Каерда овқатланасиз?
	— уйда
	— қаҳваҳонада
	— ресторанда
	— Сиз... чекасизми?
	— Кунига неча дона чекасиз?
	— Неча йилдан бери чекасиз?
	— Ичкилик ичасизми?
	— Кандай ичимлик ичасиз?
	— ўтқир вино
	— спиртсиз вино
	— арок
	— пиво
	— Бир ичишда қанча ичиз кўп, камми?
	— Дорини яхши кўтарасизми?
	— Дори ичганингиздан, уколдан сўнг
	— хеч нарса бўлмайдими?
	— тошма тошмайдими?
	— кусмайсизми?
	— хушдан кетмайсизми?
	— Наркотик моддаларни истемол киласизми?

(Давоми бор)

Каёкдан чиқди экан, шу ўйинни кургур. Қани ўша хаёлмні ўғирлаб, тұнла-ри ором бермайдыган 5000, 10000 сүмлик ютуклар.

Үн йилдан бери хамон улардан дарал жүйк. Эсиз, сарбога айланған орзулар... Эсиз, фарзандларимнің ризқидан қайриб қолиб бой берилген пулдар... «Спортлото» ишкібози бўлганлигим сабабли болаларнинг онаси мендан юз ўғирди. Ҳа, майли, ноумид шайтон. Ҳали ютуклардан умидим сўнгаган эмас. «Йикилган куршга тўймас», дейдилар-ку, ахир.

Бу гал ҳам бир уриниб кўрай-чи, ажабмас, омад кулиб бокса... Одатдагидек, 15 сўнгага ўн беш дона спортлото чиптасини олдим. Уйга бориб унинг катақчаларини тўлдириб келай десам, спортлото кўтисига ташлашга кечикаман. Бори-йўғи икки соатча вақт қолибди. Шошилиб рўбарудаги лағмонхонага кирдим.

Хажвия

Ошхонанинг ўнг томонида, юқорида ингичка мўйлаб кўйган ошпаз косаларга овкат сузарди. Тўғрида, ичимликлар сотиладиган хонадан биринкетин лабларини артиб катта-кичик ёшдаги кишилар турна катор бўлиб чиқиб туришади. Ўзимга кулай жой излаб, уён бу ёнга назар ташладим. Сўнг чап томондаги ўрингикка ўтиридим. Ҳамёнимдан спортлото чиптала-рини олиб, кўпчилик назаридан яширган бўлиб катақчаларни «омадли» ракамлар билан аста-секин тўлдира бошладим.

Бироз ўтгач, ёшлари бир жойга бориб қолган фаррош аёл атрофимда ўралашиб, ўзи озода турган стол устларини артиб, қофзларимга назар сола бошлади. Ҳуллас, у кўзимга безовтарок кўринди. Пидираб бориб ошпазларга имо-ишора билан нималарнидир тушунтираётганига кўзим тушиб колди. Индамай ўз ёғимга ўзим ковурилиб, «ижод» билан машгул бўлиб кетдим.

Бир маҳал бошимни кўтариб, ўнг томонга карасам, ошпазлар менгана кандайдир бошқачарок тикилишарди. Чипталарни тўлдириб, спортлото кўтисига ташлайдиган кисмини ажратиб, йирта бошладим. Шу аснода ёнимда оқ ҳалатли йигитча пайдо бўлди:

— Мулла ака, сизни шефимиз бир дақиқага йўқлаяптилар! — деди одоб билан кўксига қўлни кўйиб.

«Ия, бу қандай тақлиф бўлди экан, эҳтимол у киши мени таниса керакда», деб кўнглимандан ўтказдим. Қўлимда «омадли қоғоз» ларимни ушлаганча унинг хузурига кирдим. Мўъжазгина хонада қорни бироз осилган, басавлат киши ўрнидан туриб, кўл бериб сўрашди-да:

— Ака, қанақа ракамларни айтапсиз?

— Э, ўзингизни гўлликка солманд. Бирор сезмасин, деб сизлар сирли ракамлар билан хабар берасизлар. Ҳозиргина фаррошимиз Шарофат хола кўрибди-ку, ахир.

Нима гап эканлигига тушундим-да, ўзимни тўхтатолмай кулиб юбордим.

— Ана, куласизлар-да, устимиздан. Яна ўтниб илтимос қиласман ука, мана «доля»нгизни олинг-да, боягини ташлаб кетинг, — деди шеф.

У олдимга когозга ўралган бир бойлам нарса кўйди. Сесканиб кетдим. Бойламни нарига сурин кўйдим. Шеф тутоқиб зарда билан дахлизга чиқиб кетди. Бир зумда кўйлагининг нак кўкенда «Босс» деб ёзилган баразанги йигит кириб келди:

— Яхшиликка кўнмаган сўтак, ол бўёққа рақамларни, бўлмаса қон чиқмас жойингдан дарча очиб кўяман! — деб бўғзимдан олди у.

— Ҳай, ҳай... «Босс» укажон, ошириб юбординг-ку, бу йигит сен айтгачалик қайсанар эмасдиро, — мени ажратиб олди шеф.

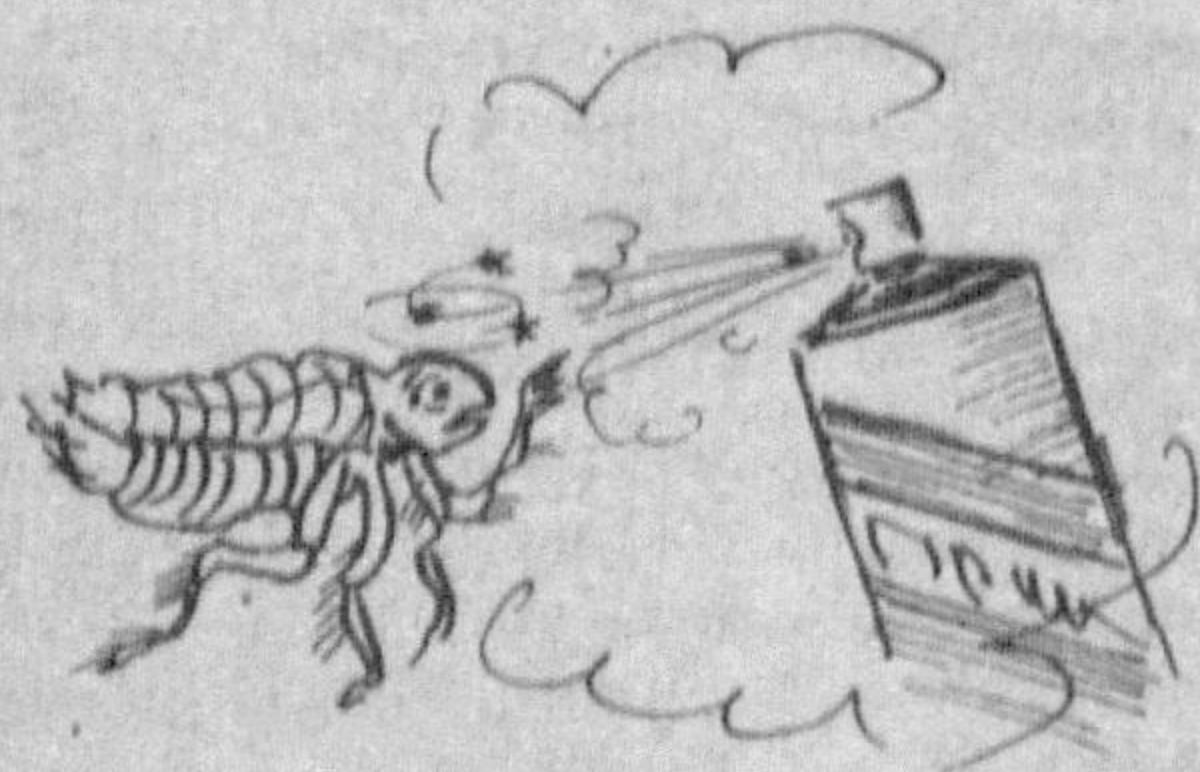
Ўзимни босиб, кўйлагимни тартибга солдим-да, ҳамёнимдаги «спортлото» чипталарини стол устига ташладим... Шеф билан «Босс»нинг юзига қизиллик югурди. Иккви ҳам кулиб юборишдан ўзларини зўрга тирадилар. Мен эса кутилганига шукр килиб, ёмакхонани тарк этётган эдим, «Босс» чипталаримни чўнтағимга солиб кўйди-да:

— Каттарок ютқа чиқиб колса, «доля» ташлаб кетишни унутма! — деб колди, орқамдан.

Ишқилиб омадим келсин-да.

Анвар ҲОЖИХОНОВ.

ИФВОГАР БУРГА Насрий масал

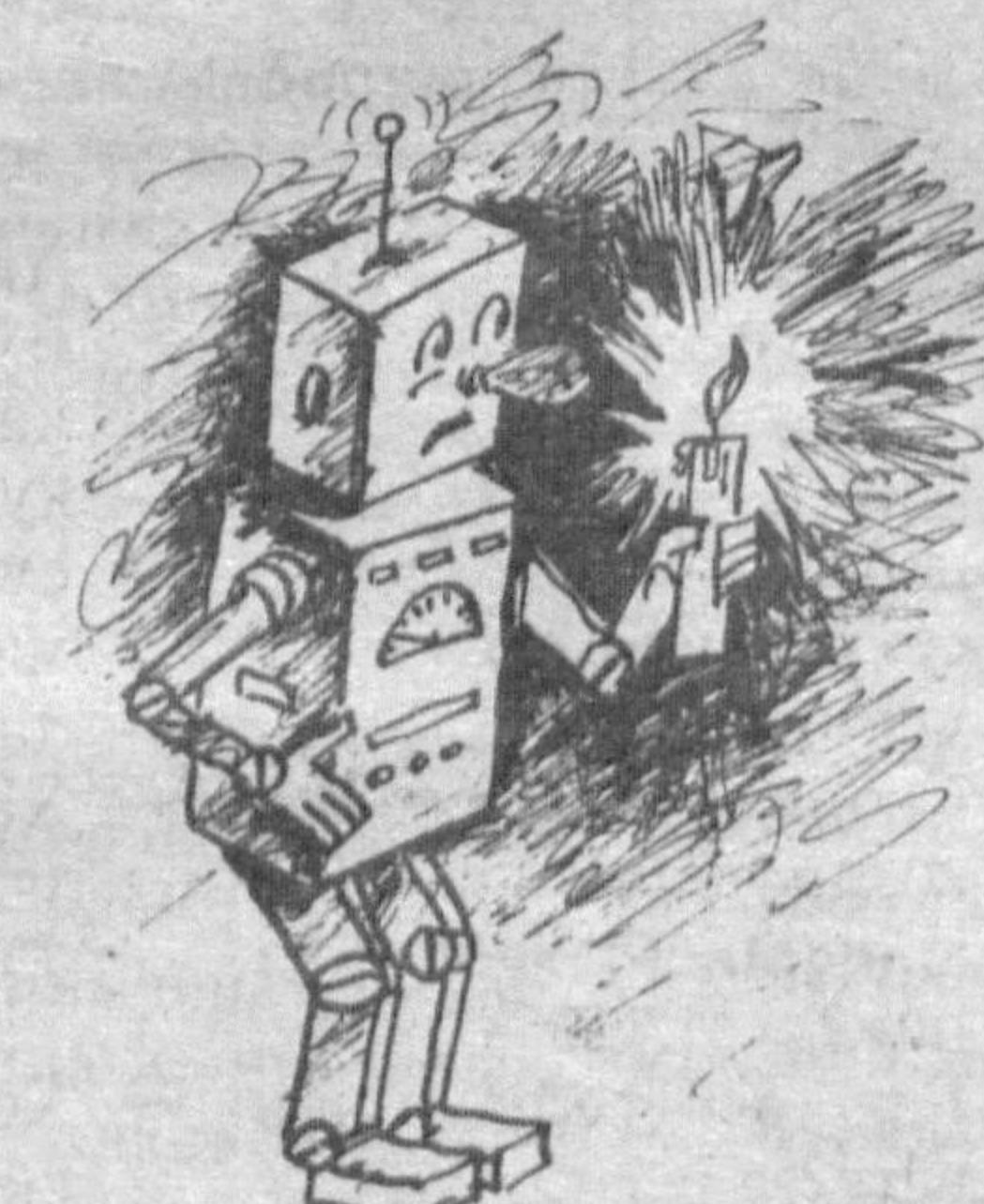

Қўпдан бери кўрмай юрган дўстимни учратиб қолдим. Нукул «уф» тортарди. Ўзиям лоғчилар тили билан айтганда уфлашининг ҳароратига сигарет тутатиб олса бўларди. Мен ажабландим:

— Тинчлими, ўзи? Доим лабингдан ханда аримасди...

— Э, сиз сўрамане, мен айтмай. Анави ҳамкасингизни билар эдингизку. Қўшини идорадагилар йўлни қолиб биғза ўтказишган. Уша гирт иғвогар чиқиб қолди. Йўқ ердаги ўйдирмаларини тўқиб, ходимларни бир-бирига чап

Мусавир табассуми

Сўзсиз сурат

Накаут

Чектиранг бўлди, бошка хеч нарса керакмас.

О. Ҳоликов ва
М. Абдумўминов расмлари

қолиб кўйяпти. Бу ярамас одатиғни ташла, деб неча бор айтдик, қани қулоқ солса.

— Энди нима қилмоқчи-сизлар?

— Нимаям қилардик, — деб тагин уфлади у, — ривоятларда иғвогарлар бургага айлантирилиб юбориларкан. Қани энди буни ҳам бургага айлантириб юборадиган мўъжиза топилса... Ҳозир бурга дориси анқонинг уруги эмас-ку.

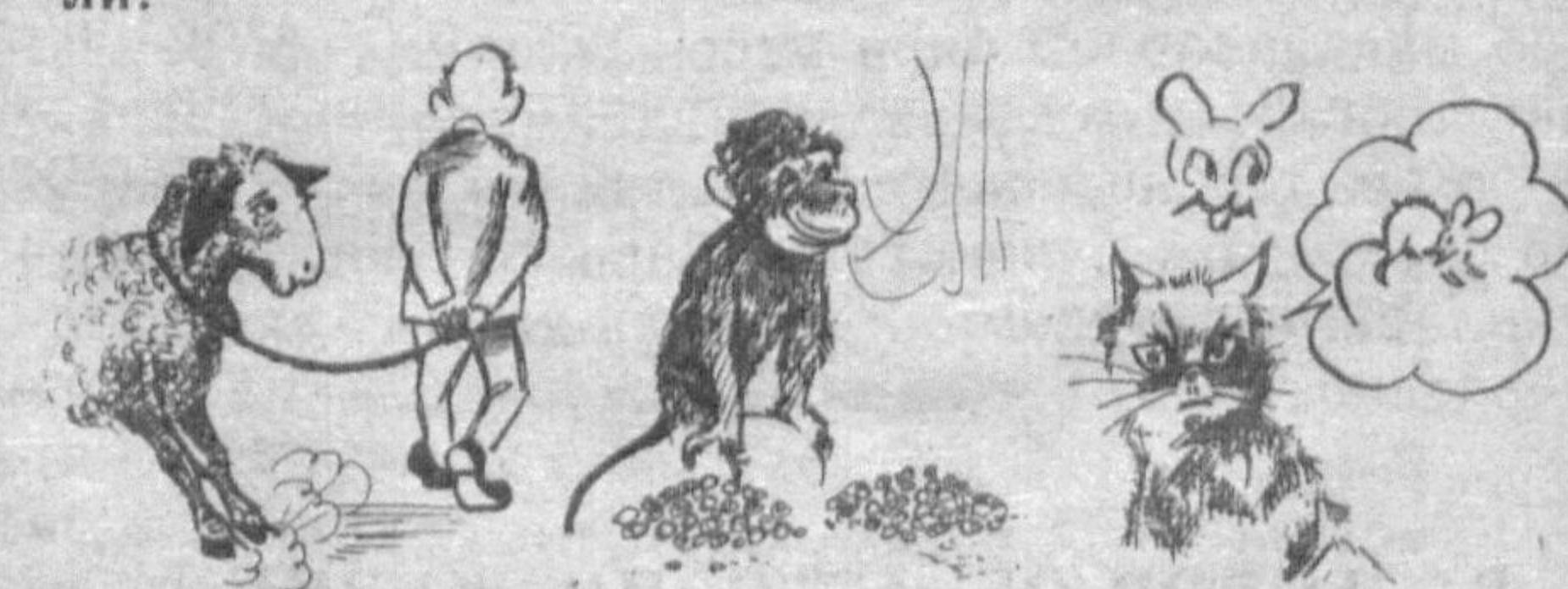
Мурод ПАРПИХУЖАЕВ.

МУНАЖЖИМ МАСЛАҲАТЛАРИ

Бозор Қўйлар! Кейинги ҳафта сизлар учун ниҳоятда кийин ўтади. Бошлиқлардан эҳтиёт бўлинг! Агар қандайдир маблагингиз бўлса, тезлик билан бирор бир ҳайрия жамгарма сисобига ўтказинг, негаки уларни сиздан ўғирлаб кетишлари мумкин.

Кувноқ Маймуналар! Ҳафта сиз учун хавфлидир. Асло бана, ананас, нок, олма, хандон писта, бодом, туршак ея кўрманг! Ичингизни суриши мумкин! Икки оёқда юришни ўрганган бўлсангиз, шерникига меҳмонга боринг! Барибир ҳаётингиз кил устида!

Қўтослар! Душанбага колмай түёғингизни шикиллатинг! Ҳолингизга вой! Кушхона барвакт очилади. Тўнғизлар! Бу гап сизларга ҳам тегиши!

Жаноби Итлар! Зудлик биан дарё соҳилларига жўнанг, негаки, ой ердан узоқлашади. Бу дегани сув сатхи пасайиб балиқлар сизларга ем бўлади.

Итлар дарёга жўнаши билан мушуклар эркин юрган сичконларимизни бемалол ҳафталик таомномаларига киритишлари мумкин! Сичконлар, ҳафа бўлмант, мушукларнинг аҳволи сизларнидан яхши эмас.

Хўш, азиз Отлар-тулпорлар! Кейинги ҳафта бозорда қазининг нархи тусиши сабабли бу маҳсулот ҳажмини кўпайтириш эҳтиёжи ошади.

Илонлар! Топширилган заҳарингиз учун кўп пул талаб қила кўрманг. Илон терисидан тикилган қўлқоп яна модага кирган.

Чаёнлар! Бошлиқларингизга чайён эканлигингизни билдириб кўйинг. Маошингиз ошиб, мансабингиз кўтарилади.

Овчилар, якшанба кунлари кўчага чикмай, уйда ўтиринг, турмада бўш камералар бор эмиш!

Сув худолари, Орол денгизига қайтиб туз гамланг, келаси ҳафтадан тузнинг нархи кўтарилади!

Мунажжим: Рустам ЖУМАБОЕВ

ИЛОН БИЛАН ҚЎЙ

(И. А. Криловдан)

Кунданинг остида ётарди Илон
Ва ёруг жаҳонни қаргарди факат.
Кутгани ёмонлик эди бегумон,

Шундай яратган-да уни табиат.

Шу яқин орада, қаранг-ки, шу чоқ-

Сакраб ўйнар эди жажжи Қўзичок,

Илон билан асло йўқ эди иши,

У-чи, келасолиб сукди-ку, нишин.

Бечора — заҳардан айланниб боши,

Қўзидан оқаркан шашқатор ёши —

«Мен сенга не қилдим?» — деди Илонга.

«Ким билсин, балки сен ушбу томонга —

Келгандирсан атай эзай деб мени,

Эҳтиёт шарт учун чакдим-да сениш, —

Деб жавоб қайтарди вишиллаб Илон.

«Хечам-да!» — деди-ю Қўзи берди жон.

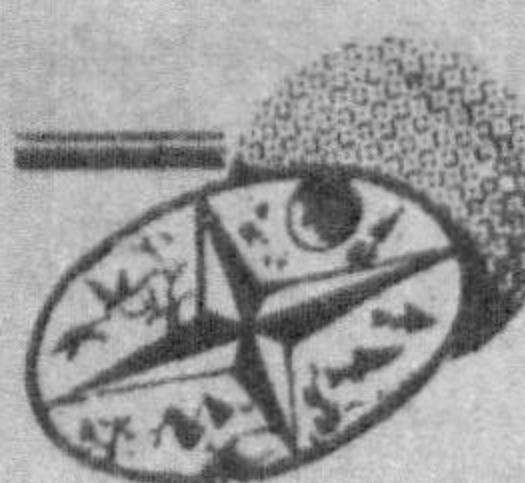
* * *

Кимники азалдан юраги қора.
На дўстлик, на севги — унга икки пул.

Қўринингга заҳрин сочиб якбора —

Бошқадан ёвузлик кутади нуқул.

Русчадан таржима.

Арчага ҳам, кўнгилга ҳам кор ярашади.

Сураткаш Н. МУХАММАДЖОНОВ.

Ҳар тўғрида

СПИД ҳуружи

Жаҳон соглиқни саклаш ташкилоти нинг (ВОЗ) маълумотларига кўра, бутун дунёда факат бир ой ичida 7000 киши СПИД касалига чалинаётir. Бу касалга мубтало бўлганларнинг умумий сони 300 минг кишидан ошиб кетди. 150 дан ортик мамлакатда бу касаллик рўйхатга олинди.

СПИД касали аниқланган 1980 йилдан бери 70 минг киши СПИД касалига дучор бўлди, бу касаллик аломатлари даражасининг пастлиги, ахолини тиббий

бориб колди. 2000 йилгача бу касаллик юққан кишилар 15-20 миллионга боради, деб тахмин килинмоқда. АҚШ да СПИД касалига дучор бўлганлар рўйхати 1981 йилдан бери 13800 кишига етиб колди. Бу кўрсаткич бўйича АҚШ дунёда биринчи ўринда туроди. 12000 га яқин шундай касаллар бўлган Бразилия иккинчи ўринни эгаллади.

23 мамлакатда, шу жумладан Афғонистон, Эрон, Бангладешда СПИД касаллиги хали рўйхатга олингани йўқ. ВОЗ нинг фикрича, СПИД касаллигининг катта кисми Африка китъясига тўғри келади, бу ерда тиббиёт ҳизмати даражасининг пастлиги, ахолини тиббий

назорат қилиш имконияти камлиги сабабли зарур хисоб-китобларни ўз вактида олиш имкони бўлмаётir. Бунинг устига врачлар СПИД ни аниқлашда кўпинча хатога йўл кўядилар.

Ромео ва Джульеттага хатлар

Италияning Верона шаҳriga Ромео ва Джульетта номига ҳар куни 15 тадан 20 тагача хат келиб туроди. Бу хатларни дунёning ҳамма бурҷакларидан юборишади. Ошик-мошикларнинг қабрини кўрикливчи кишилар конвертларни очмасдан, хатларни Ромео ва Джульетта қабр тоши ёнида кўйдириб юборадилар.

ЛОЙИҲАЛАР ТАЙЁРЛАЙМИЗ

4-давлат лойиҳалаш илмгоҳининг ижарадаги корхонаси саноат корхоналарини, жумладан, кичик заводлар ва фабрикаларни лойиҳалаштириш учун зарур маълумотлар ҳамда юкори малакали мутахассисларга эга.

Биз Сизлар учун

— паҳта тозалаш заводлари ва паҳта тайёрлов пунктилари;

— ип йигириш, тўқимачилик ҳамда бўяш-безаш фабрикалари;

— тикувчилик, тикувчилик-трикотаж, пойабзal, пилла-

кашлик фабрикалари куриш, эскиларини таъмирлаш ва техник жиҳатдан қайта куроллантириш юзасидан комплекс лойиҳалар ишлаб чиқишга тайёрмиз.

Лойиҳалаш ишлари киймати шартномавий нархларда белгиланади.

Агар Сиз сифатли лойиҳа ҳужжатлари ишлаб чиқшингиз керак бўлса, қуйидаги манзилгоҳга мурожаат килинг:

Тошкент шаҳар, 1-май кўчаси, 85-й. 4-давлат лойиҳалаш илмгоҳининг ижарадаги корхонаси.

Телефон: 33-18-04, 33-42-44,

Факс: 33-68-48

Бош муҳаррир

Тўлкин ҚОЗОҚБОЕВ

ТАХРИР ҲАЙЪАТИ: Аивар АКБАРОВ, Акмаз АКРОМОВ (масъул котиб), Мухаммадлатиф ЖУМАНОВ, Жасур НОСИРОВ (бош муҳаррир мувовини), Шарифа САЙДВАЛИЕВА, Мухайё ТУЛАГАНОВА, Шабот ХЎЖАЕВ, Болтабой ЮСУПОВ (бош муҳаррир мувовини), Турсун КЎШАЕВ, Диљбар ГУЛОМОВА.

- Бош муҳаррир қабулхонаси — 56-25-36
- Бош муҳаррир мувовини — 56-52-89
- Котибият — 56-52-78

Бўлимлар:

- Касаба уюшмаси ва иктиносий хаёт — 56-82-79
- Социал адолат ва конунчилик — 56-87-63
- Маданият, маънавият ва табииат — 56-82-79
- Ҳатлар ва оммавий ишлар — 56-87-78
- Безатиш ва сураткашлик — 56-85-79
- Тижорат, ҳамкорлик ва тадбиркорлик — 56-87-73
- Ишлаб чиқариш ва хўжалик ишлари — 56-57-59

● Муҳарририятга келган кўлъёзмалар (2 оролида 5 бетдан ошмаслиги лозим) ва суратлар муаллифларга қайтарилмайди. Маколалардаги фикр-мулоҳазалар, келтирилган факт ва рақамлар масъулнити муаллифлар зинмасиданди.

Якка тартибда йиллик обуна нархи 26 сўм 04 тийин, индекси 64560

Корхона ва муассасалар учун обуна нархи 36 сўм 48 тийин, обуна индекси — 64561

Сотувдаги нархи 80 тийин

- ДУШАНБА кунлари чиқади.
- Босиш учун 1992 йил 31 январда топширилди.
- Навбатчи масъуллар: Жасур Носиров, Сайёр Файзулаев
- Қўнимгоҳимиз:

700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24-й.

Буюртма № 40

- 133.516 нусхада босилди.
- Узбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.